

§ 16 a, stk. 4

Miljøgodkendelse

Smågriseproduktionen på Grarup Overby 31, 6100 Haderslev.
Meddelt den 8. april 2025.

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	33 28 48 37
Husdyrbrugets navn	Bram I/S
Beliggenhedsadresse	Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Ansøger

Ansøger navn	Jesper Barsøe Bram
Ansøger adresse	Grarup Overby 31, 6100 Haderslev
Ansøger telefon	21 74 34 43
Ansøger e-mail	jesper@bb Bram.dk

Ejer

Ejers navn	Jesper Barsøe Bram	Hans Barsøe Bram
Ejers adresse	Grarup Overby 31, 6100 Haderslev	Sodegade 12, 6100 Haderslev
Ejers telefon	21 74 34 43	22 29 22 84
Ejers e-mail	jesper@bb Bram.dk	

Konsulent

Konsulent CVR-nummer	25 91 45 62
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Konsulent navn	Jakob Altenborg
Konsulent adresse	Byrumvej 30, 9940 Læsø
Konsulent telefon	26 25 97 91
Konsulent e-mail	jakob@miljoeognatur.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	10018006
CHR-numre	51693
Matrikel nummer	11 - Grarup Ejerlav, Grarup
Evt. øvrige matrikler	8b, 150, 156, 158, 159 - Grarup Ejerlav, Grarup 19a, 85, 267, 283, 286b - Lunding, Starup

Myndighed

Navn	Haderslev Kommune, Miljø, Landbrugsgruppen
Adresse	Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev
Sagsbehandler	Cecilie Gammeltoft Nielsen
Telefon	20 32 43 66
E-mail	cegn@haderslev.dk
Kvalitetssikring	Andreas Hedevang Holm

Godkendelse

Ansøgning indsendt	23. december 2023
Godkendelsestype	§ 16 a, stk. 4, ammoniakemission på 8.702 kg NH ₃ -N/år
Visiteret fuldt oplyst	26. februar 2024
Meddelt	8. april 2025
Husdyrgodkendelse.dk	Skema nr. 242325, version 6
Acadre nr.	24/56

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad.....	2
A. Afgørelse	5
Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse	5
Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse	6
B. Vilkår for tillægget til miljøgodkendelsen fra 7. april 2022	7
Vilkår, der erstattes	11
Samlede gældende vilkår for husdyrbruget	12
C. Miljøteknisk beskrivelse	18
Generelt	18
Indretning og drift.....	18
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	19
Husdyrbrugets beliggenhed.....	20
Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	21
Naturvurdering	25
Lugtgener.....	29
Støjkloder og rystelser	30
Støvgener	31
Lysgener	32
Skadedyr.....	32
Transport, til- og frakørsler	32
Olie, kemikalier og affald	33
Spilde- og overfladevand	33
Energier og vandforbrug	34
BAT ammoniakemission og BAT-redegørelse.....	35
Egenkontrol.....	35
Risikoforhold	35
D. Offentlighed og klagevejledning	37
Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse	37
Høring af naboer og parter om udkast til miljøgodkendelse	37
Annoncering af afgørelse.....	38
Klagevejledning	38
Bilag 1: Situationsplan	39
Bilag 2: Interne transportveje.....	40
Bilag 3: Afløbsplan.....	41
Bilag 4: OML – Placering af ventilationsafkast	42

Bilag 5: OML – Data og indretning af ventilationsafkast	43
Bilag 6: OML – Placering af naboer	46
Bilag 7: OML – Resultater	47
Bilag 8: Ansøgers beskrivelse	56

A. Afgørelse

Haderslev Kommune har den 24. juli 2024 modtaget den endelige ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget på Grarup Overby 31, 6100 Haderslev, som omhandler følgende:

- Etablering af to nye stalde til smågrise på hver 4.590 m², hver med 3.754 m² produktionsareal.
- Etablering af to nye overdækkede gyllebeholdere på hver 5.000 m³.
- Etablering af lagerbygning til korn, halm og maskiner på 6.125 m².
- Etablering af 8 nye siloer.

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 4 i husdyrbrugloven¹ til udvidelse af smågriseproduktionen på Grarup Overby 31, 6100 Haderslev med de stillede vilkår i Afsnit B. Det forudsættes, at projektet gennemføres og drives, som det er beskrevet i ansøgning nr. 242325, version nr. 6 på Husdyrgodkendelse.dk.

Miljøgodkendelsen er et tillæg til § 16 a, stk. 1 miljøgodkendelse fra 7. april 2022. Vilkårene i hovedmiljøgodkendelsen fra 7. april 2022 gælder stadig, samtidig med dette tillæg, bortset fra de vilkår, der bliver erstattet i dette tillæg. De gældende vilkår for husdyrbruget er samlet i Afsnit B. Med det ansøgte stiger husdyrbrugets faktiske emission med 4.399 kg NH₃-N/år. På dette grundlag vurderer Haderslev Kommune, at det ansøgte medfører væsentlig indvirkning på miljøet. Herved omfattes det ansøgte af husdyrbruglovens § 55, stk. 1 ^{Error! Bookmark not defined.}. Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens¹ § 4, stk. 4, nr. 2 vurderes det, at ansøgningen er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres uden kommunens forudgående godkendelse. Haderslev Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag, som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på husdyrbruget forudsættes kendt og skal følges.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹, samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold (husdyrvejledningen).

Husdyrbruget har et produktionsareal, der er større end 100 m² og en ammoniakemission på 8.702 kg NH₃-N/år, og er tidligere godkendt efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1. Derfor er de ansøgte udvidelser af husdyrbruget omfattet af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 4.

Ansøger driver flere husdyrbrug, hvor der herimellem flyttes dyr. Alt foder til ansøgers husdyrbrug produceres på Grarup Overby 31, og distribueres herfra. Husdyrbruget vurderes herved at være driftsmæssigt forbundet med ansøgers øvrige husdyrbrug. Den nærmeste af ansøgers husdyrbrug er beliggende 1,3 km fra Grarup Overby 31 og vurderes derfor ikke at være teknisk- eller forureningsmæssigt forbundet.

Haderslev Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen på Husdyrgodkendelse.dk og kommunens registreringer i forhold til nudrift og 8 års drift. Kommunen har vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen ses i Afsnit C, og ligger til grund for de vilkår, der er angivet i Afsnit B. Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på

¹Husdyrbrugloven – Lovbekendtgørelse om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. lovbekendtgørelse nr. 520 af 01/05/2019.

²Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024.

husdyrbruget, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der kan gives lov til projektet idet:

- Projektet er erhvervsmæssigt nødvendigt.
- Husdyrbruget, med de stillede vilkår, kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med omgivelserne.
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller give andre væsentlige gener.

Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt.

Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del. Hvis tillægsmiljøgodkendelsen har været udnyttet og efterfølgende ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af tillægsmiljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste tre år.

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift jævnfør husdyrbruglovens § 40, stk. 1, jævnfør dog stk. 2. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses, da afgørelsen blev meddelt, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 8. april 2033.

B. Vilkår for tillægget til miljøgodkendelsen fra 7. april 2022

Dette tillæg til miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes. Konkrete bestemmelser i lovgivning og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Nedenstående vilkår er relateret til det ansøgte tillæg. Vilkår i hovedmiljøgodkendelsen, § 16 a, stk. 1 miljøgodkendelse fra 7. april 2022, gælder stadig, samtidig med dette tillæg, bortset fra de vilkår, der bliver erstattet med dette tillæg. De samlede fortsat gældende vilkår kan ses i forlængelse af dette afsnit.

Generelt

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 242325 version 6 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse. (Erstatter vilkår 1 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 2) Miljøgodkendelsen og beredskabsplan skal altid være at finde på husdyrbruget, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være den driftsansvarlige bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt. (Erstatter vilkår 2 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).

Indretning og drift – Produktionsareal og staldsystem

- 3) Husdyrbrugets produktionsanlæg skal være og drives i overensstemmelse med Tabel 1. (Erstatter vilkår 5 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).

Tabel 1 Stalde og produktionsarealer på husdyrbruget ved ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (%)
Stald 1	1.142	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	868	76
Stald 2	2.258	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1.736	77
Stald 3	1.146	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	868	76
Stald 4	4.510	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	3.754	83
Stald 5	4.590	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	3.754	82
Stald 6	4.590	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	3.754	82

Indretning og drift - Anlæg til gødning

- 4) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med Tabel 2 og være placeret som vist i Bilag 1. (Erstatter vilkår 10 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).

Tabel 2 Gødningsopbevaringsanlæg ved ansøgt drift.

Navn	Lagertype	Areal (m ²)	Dimension (m ³)	Yderligere oplysninger
Gylletank, Nord	Flydende	1.127	5.000	Fast overdækning med 50 % NH ₃ effekt.
Gylletank, Syd	Flydende	1.128	5.000	Fast overdækning med 50 % NH ₃ effekt.

- 5) Husdyrbruget skal etablere fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt på begge gyllebeholdere. Da dette er en miljøgodkendelse, som er et grundlag for at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten af denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt. (Erstatter vilkår 7 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 6) Sugestudser i teltoverdækninger, skal være etableret med dykket indløb eller klap således, at overdækningerne er tætte.
- 7) Åbning af teltlugerne må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning, udbringning af gylle eller tilførsel af gylle. (Erstatter vilkår 8 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 8) Skader på teltoverdækningen skal repareres senest en uge efter skadens opståen. Oplysninger om skaden skal noteres i logbogen. (Erstatter vilkår 8 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 9) Såfremt en skade ikke kan repareres indenfor en uge, skal der indgås aftale om reparation senest to hverdage efter skadens opståen. Oplysninger om skaden skal noteres i logbogen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom. (Erstatter vilkår 8 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).

Beliggenhed og landskab

- 10) Husdyrbruget kan etablere Stald 5 på 4.590 m² med et samlet produktionsareal på 3.754 m². Stald 5 skal etableres med en længde på maksimal 170 m. Bredden må maksimal være 28 m (svarende til den eksisterende Stald 4.). Kiphøjde skal være 8 m, og taghældning skal være 20 grader, hvilket er det samme som på de eksisterende stalde. Stald 5 skal placeres som vist i Bilag 1.
- 11) Husdyrbruget kan etablere Stald 6 på 4.590 m² med et samlet produktionsareal på 3.754 m². Stald 6 skal etableres med en længde på maksimal 170 m. Bredden må maksimal være 28 m (svarende til den eksisterende Stald 4.). Kiphøjde skal være 8 m, og taghældning skal være 20 grader, hvilket er det samme som på de eksisterende stalde. Stald 6 skal placeres som vist i Bilag 1.
- 12) Stald 5 og Stald 6 skal opføres i materialer og farver, der svarer til byggematerialerne ved de eksisterende stalde. Det er hvide sten (søstenselementer) og lyst tag.
- 13) Husdyrbruget kan etablere to nye gyllebeholdere med teltoverdækning. Hver gyllebeholder må være på 5.000 m³ med et overfladeareal på 1.128 m². Farven på gyllebeholderne og teltoverdækningerne skal være grå. Højden på gyllebeholderne med teltoverdækning må maksimalt være 8 m over terræn. De to gyllebeholdere skal placeres som vist i Bilag 1. (Erstatter vilkår 6 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).

- 14) Udvidelser af husdyrbruget foderfaciliteter skal være som følgende:
- Husdyrbruget kan etablere en lagerbygning til korn, halm og maskiner på 6.125 m². Bygningens længde må maksimalt være 175 m. Bredden må maksimalt være 35 m. Kiphøjde skal være 12,5 m og taghældning skal være 20 grader. Lagerbygningen skal placeres som vist i Bilag 1
 - Husdyrbruget kan etablere otte kornsiloer, hver med en maksimal højde på 12,4 m over terræn, diameter på maksimal 14,3 m og sidehøjde på max 8,13 m. Hvilket giver en max volumen på 2.056 m³ i hver silo. Siloerne skal placeres som vist i Bilag 1.
- 15) Lagerbygningen til korn, halm og maskiner skal opføres i materialer og farver, der svarer til den eksisterende bygningsmasse. De otte nye siloer skal opføres i materiale og farve, der svarer til de eksisterende siloer.
- 16) Eksisterende hegn jf. Figur 1 skal bibeholdes og vedligeholdes, herunder at udgåede træer og buske erstattes. Beplantningen skal styrkes og heraf bestå af min. trerækkede læhegn bestående af egnskarakteristiske hjemmehørende træer og buske.

Figur 1 Beplantningsplan. Grøn: Skal bibeholdes, vedligeholdes og styrkes

Lugtgener

- 17) Ventilationsafkastene skal placeres, som det fremgår af redegørelsen for den gennemførte OML-beregning, Bilag 4. Da dette er et lugtreducerende tiltag, som er et grundlag for, at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten af denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 18) Ventilationsafkastene skal indrettes som det fremgår af Bilag 5. Da dette er et lugtreducerende tiltag, som er et grundlag for, at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten af denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.

- 19) Husdyrbruget skal på kommunens forlangende dokumentere og redegøre for ventilationsanlæggets dimensionering og effekt, herunder ventilationsvolumen.
- 20) Der skal monteres miljøkryds i samtlige ventilationsafkast. Da dette er et lugtreducerende tiltag, som er et grundlag for, at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 21) Alle ventilationsafkast skal føres op i lige rør og være uden overdækning. Da dette er et lugtreducerende tiltag, som er et grundlag for, at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 22) Ventilationsanlægget skal serviceres i overensstemmelse med producentens anvisninger.
- 23) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, kan kommunen meddele påbud om, at husdyrbruget for egen regning skal udarbejde og gennemfører et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Støjgener

- 24) Alle eksisterende kornblæsere på husdyrbrugets siloer skal være etableret med støjafskærmning. Hver støjafskærmning skal kunne reducere blæsestøjen til 47 dB(A) i en afstand af 100 m.
- 25) Kornblæserne skal være placeret som vist i Bilag 8 afsnit B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Støvgener

- 26) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbrugets eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.
- 27) Foder- og kornsiloerne skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

Transport, til- og frakørsler

- 28) Landbrugsmaskiner og lastbiler, der er tilknyttet markdriften og svineproduktionen skal som udgangspunkt benytte ejendommens sydlige adgangsvej. Køretøjer, som er tilknyttet foderfaciliteterne, skal som udgangspunkt benytte den nye nordlige adgangsvej.

Spilde- og overfladevand

- 29) Dræn og riste, der ligger nærmere end 15 m fra opbevaringsanlæg for husdyrgødning og lignende, herunder staldanlæg, skal ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning eller sløjfes/omlægges.

Egenkontrol

- 30) Der skal føres en logbog for teltoverdækningen på gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. (Erstatter vilkår 8 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 31) Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger skal opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende.

Vilkår, der erstattes

Følgende vilkår fra § 16 a, stk. 1 miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 erstattes ved udnyttelse af dette tillæg til miljøgodkendelse.

Tidl. Vilkår 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 221001 version 4 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Tidl. Vilkår 2) Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt.

Tidl. Vilkår 5) Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist i bilag 1 samt med produktionsarealerne som angivet i bilag 2.

Staldnavn	Staldareale (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udeglende	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal %
Ansægt drift							
Stald 1	1142	Mekanisk ventilation	6 m	(P324054) Smågrise, Toklimastald, delvis spaltgulv	0	868	76
Stald 2	2258	Mekanisk ventilation	6 m	(P324085) Smågrise, Toklimastald, delvis spaltgulv	0	1786	76,9
Stald 3	1140	Mekanisk ventilation	6 m	(P324086) Smågrise, Toklimastald, delvis spaltgulv	0	868	75,7
Stald 4	4510	Mekanisk ventilation	6 m	(P324094) Smågrise, Toklimastald, delvis spaltgulv	0	3754	83,2
Sum						7226	

Tabel 1: Stalde, produktionsarealer og udnyttelse af bruttoarealet i procent.

Tidl. Vilkår 6) Husdyrbruget kan etablere ny gyllebeholder med teltoverdækning på 5.000 m³ med et overfladeareal på 1.284 m² syd for den nye Stald 4. Den nye gyllebeholder skal placeres som vist i bilag 1.

Den nye gyllebeholder og teltoverdækning skal opføres i neutrale ikke reflekterende farver, grå beton og grå teltdug.

Den nye gyllebeholder med teltoverdækning kan opføres i en samlet maksimal højde på ca. 9 m over terræn.

Tidl. Vilkår 7) Husdyrbruget skal etablere fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt på den nye gyllebeholder.

Tidl. Vilkår 8) Gyllebeholderens teltdug må kun være åben i forbindelse med omrøring, tømning, udbringning af gylle eller tilførsel af gylle.

Skader på gyllebeholderens teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden skal orienteres.

Der skal føres en logbog over teltdugen i forbindelse med skader. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Tidl. Vilkår 10) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 2 og placeret som vist på bilag 1.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gylletank	Flydende				1284

Opbevaringslagre med miljøteknologi		
Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
Gylletank	Overdækning	50,0

Tidl. Vilkår 34) Egenkontrolvilkår for teltoverdækning af gyllebeholderne fremgår under Indretning og drift.

Samlede gældende vilkår for husdyrbruget

Generelt

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 242325 version 6 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse. (Erstatter vilkår 1 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 2) Miljøgodkendelsen og beredskabsplan skal altid være at finde på husdyrbruget, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være den driftsansvarlige bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt. (Erstatter vilkår 2 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).

Indretning og drift – Produktionsareal og staldsystem

- 3) Husdyrbruget kan etablere Stald 3 på 1.146 m² med et samlet produktionsareal på 868 m². Stald 3 skal etableres som en forlængelse af Stald 1 i østlig retning med en længde på ca. 42 m. Bredden skal være ca. 28 m (svarende til den eksisterende Stald 1.). Kiphøjde skal være 8 m og taghældning skal være 20 grader, hvilket er det samme som på den eksisterende Stald 1. Stald 3 skal placeres som vist i bilag 1.
Stald 3 skal opføres i materialer med farver, der svarer til byggematerialerne ved de eksisterende stalde. Det er hvide sten (søstenselementer) og lyst tag.
- 4) Husdyrbruget kan etablere Stald 4 på 4.510 m² med et samlet produktionsareal på 3.754 m². Stald 4 skal etableres syd for den eksisterende Stald 2 med gavl mod øst og vest. Den vestlige gavl skal være på linje med eksisterende Stald 1 og Stald 2. Stalden må opføres med en længde på ca. 170 m og en bredde på ca. 28 m. Kiphøjde skal være 8 m og taghældning skal være 20 grader, hvilket er det samme som på de øvrige stalde. Stald 4 skal placeres som vist i bilag 1.
Stald 4 skal opføres i materialer med farver, der svarer til byggematerialerne ved de eksisterende stalde. Det er hvide sten (søstenselementer) og lyst tag.
- 5) Husdyrbrugets produktionsanlæg skal være og drives i overensstemmelse med Tabel 1. (Erstatter vilkår 5 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).

Tabel 3 Stalde og produktionsarealer på husdyrbruget ved ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (%)
Stald 1	1.142	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	868	76
Stald 2	2.258	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1.736	77
Stald 3	1.146	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	868	76
Stald 4	4.510	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	3.754	83
Stald 5	4.590	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	3.754	82
Stald 6	4.590	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	3.754	82

Indretning og drift - Anlæg til gødning

- 6) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med Tabel 2 og være placeret som vist i Bilag 1. (Erstatter vilkår 10 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).

Tabel 4 Gødningsopbevaringsanlæg ved ansøgt drift.

Navn	Lagertype	Areal (m ²)	Dimension (m ³)	Yderligere oplysninger
Gylletank, Nord	Flydende	1.127	5.000	Fast overdækning med 50 % NH ₃ effekt.
Gylletank, Syd	Flydende	1.128	5.000	Fast overdækning med 50 % NH ₃ effekt.

- 7) Husdyrbruget skal etablere fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt på begge gyllebeholdere. Da dette er en miljøgodkendelse, som er et grundlag for, at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten af denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt. (Erstatter vilkår 7 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 8) Sugestudser i teltoverdækninger, skal være etableret med dykket indløb eller klap således, at overdækningerne er tætte.
- 9) Åbning af teltlugerne må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning, udbringning af gylle eller tilførsel af gylle. (Erstatter vilkår 8 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 10) Skader på teltoverdækningen skal repareres senest en uge efter skadens opståen. Oplysninger om skaden skal noteres i logbogen. (Erstatter vilkår 8 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 11) Såfremt en skade ikke kan repareres indenfor en uge, skal der indgås aftale om reparation senest to hverdage efter skadens opståen. Oplysninger om skaden skal noteres i logbogen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom. (Erstatter vilkår 8 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 12) Den eksisterende gyllebeholder, "Eks tank", med et overfladeareal på 379 m² skal fjernes og nedrives.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- 13) Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldeårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.
- 14) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således, at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden tilførsel af gylle til gyllebeholder fra staldene eller fra returnering fra biogasanlæg skal det sikres, at gyllebeholderen kan rumme den aktuelle mængde gylle.

Beliggenhed og landskab

- 15) Husdyrbruget kan etablere Stald 5 på 4.590 m² med et samlet produktionsareal på 3.754 m². Stald 5 skal etableres med en længde på maksimal 170 m. Bredden må maksimal være 28 m (svarende til den eksisterende Stald 4.). Kiphøjde skal være 8 m, og taghældning skal være 20 grader, hvilket er det samme som på de eksisterende stalde. Stald 5 skal placeres som vist i Bilag 1.

- 16) Husdyrbruget kan etablere Stald 6 på 4.590 m² med et samlet produktionsareal på 3.754 m². Stald 6 skal etableres med en længde på maksimal 170 m. Bredden må maksimal være 28 m (svarende til den eksisterende Stald 4.). Kiphøjde skal være 8 m, og taghældning skal være 20 grader, hvilket er det samme som på de eksisterende stalde. Stald 6 skal placeres som vist i Bilag 1.
- 17) Stald 5 og Stald 6 skal opføres i materialer og farver, der svarer til byggematerialerne ved de eksisterende stalde. Det er hvide sten (søstenselementer) og lyst tag.
- 18) Husdyrbruget kan etablere to nye gyllebeholdere med teltoverdækning. Hver gyllebeholder må være på 5.000 m³ med et overfladeareal på 1.128 m². Farven på gyllebeholderne og teltoverdækningerne skal være grå. Højden på gyllebeholderne med teltoverdækning må maksimalt være 8 m over terræn. De to gyllebeholdere skal placeres som vist i Bilag 1. (Erstatter vilkår 6 i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022).
- 19) Udvidelser af husdyrbruget foderfaciliteter skal være som følgende:
 - Husdyrbruget kan etablere en lagerbygning til korn, halm og maskiner på 6.125 m². Bygningens længde må maksimalt være 175 m. Bredden må maksimalt være 35 m. Kiphøjde skal være 12,5 m og taghældning skal være 20 grader. Lagerbygningen skal placeres som vist i Bilag 1
 - Husdyrbruget kan etablere otte kornsiloer, hver med en maksimal højde på 12,4 m over terræn, diameter på maksimal 14,3 m og sidehøjde på max 8,13 m. Hvilket giver en max volumen på 2.056 m³ i hver silo. Siloerne skal placeres som vist i Bilag 1.
- 20) Lagerbygningen til korn, halm og maskiner skal opføres i materialer og farver, der svarer til den eksisterende bygningsmasse. De otte nye siloer skal opføres i materiale og farve, der svarer til de eksisterende siloer.
- 21) Eksisterende hegn jf. Figur 2 skal bibeholdes og vedligeholdes, herunder at udgåede træer og buske erstattes. Beplantningen skal styrkes og heraf bestå af min. trerækkede læhegn bestående af egnskarakteristiske hjemmehørende træer og buske.

Figur 2 Beplantningsplan. Grøn: Skal bibeholdes, vedligeholdes og styrkes

Lugtgener

- 22) Ventilationsafkastene skal placeres, som det fremgår af redegørelsen for den gennemførte OML-beregning, Bilag 4. Da dette er et lugtreducerende tiltag, som er et grundlag for, at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 23) Ventilationsafkastene skal indrettes som det fremgår af Bilag 5. Da dette er et lugtreducerende tiltag, som er et grundlag for, at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 24) Husdyrbruget skal på kommunens forlangende dokumentere og redegøre for ventilationsanlæggets dimensionering og effekt, herunder ventilationsvolumen.
- 25) Der skal monteres miljøkryds i samtlige ventilationsafkast. Da dette er et lugtreducerende tiltag, som er et grundlag for, at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 26) Alle ventilationsafkast skal føres op i lige rør og være uden overdækning. Da dette er et lugtreducerende tiltag, som er et grundlag for, at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 27) Ventilationsanlægget skal serviceres i overensstemmelse med producentens anvisninger.
- 28) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, kan kommunen meddele påbud om, at husdyrbruget for egen regning skal udarbejde og gennemfører et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
- 29) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusiv ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

Støjgener

- 30) Bidraget fra ejendommen til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tidspunkt	Støjgrænser dB(A)			Reference tidsrum (Midlingstid)
	Det åbne land	Byzone	Samlet bebyggelse	
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).
Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 31 fastsatte støjgrænser overholdes.

Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne /beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

31) Alle eksisterende kornblæsere på husdyrbrugets siloer skal være etableret med støjafskærmning. Hver støjafskærmning skal kunne reducere blæsestøjen til 47 dB(A) i en afstand af 100 m.

32) Kornblæserne skal være placeret som vist i Bilag 8 afsnit B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Støvgener

33) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbrugets eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

34) Foder- og kornsiloerne skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

Lys

35) Udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensorer, der sikrer, at lys kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

36) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Skadedyr

37) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.

38) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet.

Transport, til- og frakørsler

39) Landbrugsmaskiner og lastbiler, der er tilknyttet markdriften og svineproduktionen, skal som udgangspunkt benytte ejendommens sydlige adgangsvej. Køretøjer, som er tilknyttet foderfaciliteterne skal, som udgangspunkt benytte den nye nordlige adgangsvej.

Olie, kemikalier og affald

40) Opbevaring af døde dyr må ikke give anledning til væsentlige lugtgener, og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

41) Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

42) Tanke skal være sikret mod påkørsel.

- 43) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
- 44) Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsnugs materiale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Spilde- og overfladevand

- 45) Dræn og riste, der ligger nærmere end 15 m fra opbevaringsanlæg for husdyrgødning og lignende, herunder staldanlæg, skal ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning eller sløjfes/omlægges.

Energi og vandforbrug

- 46) El- og vandforbrug skal registreres mindst en gang om året.
- 47) Der skal gennemføres kontrol af elinstallationer herunder ventilationsanlæg af en autoriseret elinstallatør mindst hvert 5. år.
- 48) Der skal i nye stalde anvendes LED-belysning og der skal skiftes til lavenergilysstofrør i eksisterende stalde og bygninger, når de eksisterende er udtjente.
- 49) Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Egenkontrol

- 50) Det årlige el- og vandforbrug skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
- 51) Kontrolrapport (mindst hvert 5. år) for elinstallationerne og ventilationsanlæggene skal kunne fremvises.
- 52) Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger skal opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende.

Risikoforhold

- 53) Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Beredskabsplanen skal indeholde en dato for, hvornår den årlige revision/kontrol er foretaget. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og synlig for ansatte.

C. Miljøteknisk beskrivelse

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på grundlag af ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger samt Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Generelt

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.

For at sikre, at husdyrbrugets miljøpåvirkning ikke overstiger det vurderede, stilles der vilkår om, at projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 242325 version 6, samt med de ændringer og vilkår som fremgår af miljøgodkendelsen.

Da den driftsansvarlig for husdyrbruget er ansvarlig for at overholde vilkårene i denne miljøgodkendelse, stilles der vilkår om, at den driftsansvarlige er bekendt med denne miljøgodkendelses indhold. For at sikre, at godkendelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der også vilkår om, at godkendelsen skal foreligge på husdyrbruget, og at relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Erhvervsmæssig nødvendighed og alternativer til det ansøgte projekt

I miljøkonsekvensrapporten beskrives, at husdyrbruget udvides med flere nye bygninger. Ansøger har valgt at placere disse nye bygninger i forlængelse med den eksisterende bygningsmasse for herved at minimere husdyrbrugets synlighed mest muligt. Udvidelsen anses for at være erhvervsmæssig nødvendig, da husdyrbruget aftager smågrise fra ansøgers øvrige husdyrbrug. De nye faciliteter til foderopbevaring er nødvendige for at kunne følge med forbruget af foder på alle ansøgers husdyrbrug. Alt foderet til ansøgers øvrige husdyrbrug produceres på Grarup Overby 31 og distribueres herfra. Derfor vurderes udvidelsen af lagerkapaciteten at være erhvervsmæssig nødvendig. Etableringen af de nye gyllebeholdere er erhvervsmæssig nødvendig for husdyrbrugets landbrugsmæssige drift, da gyllebeholderne skal opbevare gødning til udspreddning på ansøgers marker omkring husdyrbruget.

Gylleforsuring og luftrensning er undersøgt som alternative ammoniak- og lugtreducerende tiltag. Disse er fravalgt, da de ansøgte tiltag er mere rentable for produktionen samt vurderes at overholde gældende lovgivning.

Indretning og drift

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg består af fire stalde, en fortank, og en foderlade samt siloer. I forbindelse med udvidelsen af bedriften bliver der syd for de eksisterende staldanlæg bygget to nye stalde. Øst for staldanlægget bliver der etableret to overdækkede gyllebeholdere, og nord for staldbygningerne ansøges der om at udvide husdyrbrugets foderfaciliteterne med en ny lagerbygning og 8 siloer. Situationsplan med angivelse af placering af stalde og anlæg fremgår af Bilag 1. Der vil fremover være følgende anlæg og produktionsarealer på husdyrbruget:

Tilladte produktionsarealer og staldsystemer

- 14.734 m² produktionsareal med Toklimastald, delvis spaltegulv. Dyretype: Smågrise.

Det samlede godkendte produktionsareal på husdyrbruget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for dyrevelfærdsreglernes grænser. Produktionsarealet for hver stald, kan ses i Tabel 1.

Anlæg til gødning

- To gyllebeholdere med en samlet opbevaringskapacitet på 10.000 m³.

Andre anlæg

- Foderlade
- Fodercentral
- Fortank på 830 m³
- 14 eksisterende fodersiloer
- 9 eksisterende tilskudsfodersiloer
- Brovægt
- Halmfyr
- Kornopbevaring (ansøgt)
 - En lagerbygning på 6.125 m²
 - 8 siloer

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte miljøteknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til, at dyretyper, staldsystemer samt placering og størrelse af de nye staldanlæg og produktionsarealer skal være som ansøgt. Dette skal sikre, at miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

På husdyrbrugets to gyllebeholdere skal der etableres fast overdækning i form af telt med indvendigt skørt. Overdækning er med til at sikre miljøet ved at reducere ammoniakemission med 50 % fra anlæggene. For at emissionsreduktionen er optimal, skal teltdugen være intakt og lukket. Derfor stilles der vilkår om, at åbning af teltdugen kun må ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle, og at eventuelle skader skal repareres hurtigt. Herudover stilles der vilkår om, at sugestuderne i teltoverdækningerne skal være etableret med dykket indløb eller klap, således, at overdækningerne holdes tætte.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, B.1 Indretning og drift af anlæg m.m.

Ifølge § 10, stk. 1 og 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der som minimum være kapacitet til seks måneders produktion. Jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 10, stk. 4 kan kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet opfyldes med skriftlige aftaler om afgivelse eller opbevaring på anden ejendom.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 a, stk. 4 stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens nødvendige opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Den forventede gylleproduktion pr. svin afhænger af staldsystemet. Smågrise i stalde med Toklimastald, delvis spaltegulv producerer 0,125 ton gylle pr. år.²

Det forventes, at husdyrbruget vil producere ca. 300.000 smågrise pr. år, og med en gylleproduktion pr. svin på 0,125 tons gylle pr. år, forventes der en årlige gylleproduktion på ca. 37.500 ton gylle pr. år.

Herudover afledes årligt ca. 9.000 m³ rengøringsvand til husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg. Da begge gyllebeholdere etableres med overdækning, er der ingen tilførsel af regnvand.

Ejendommens opbevaringskapacitet udgøres af to gyllebeholdere med en samlet volumen på 10.000 m³. Ejendommen har derved opbevaringskapacitet til ca. 3,2 måneders tilførsel. Husdyrbrugets husdyrgødning afsættes til biogasanlæg, hvorfra det distribueres til ledig tankkapacitet på ansøgers andre husdyrbrug. Kapaciteten af de to ansøgte gyllebeholdere svarer til den mængde husdyrgødning, som forventes anvendt på bedriftens jord omkring Grarup Over 31. Husdyrbrugets opbevaringskapacitet suppleres af en skriftlig aftale om afgivelse til biogas jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 10, stk. 4.

² [Normtal for husdyrgødning fra Aarhus Universitet, Institut for Husdyr- og Veterinærvidenskab](#)

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at husdyrbruget opfylder kravet om opbevaringskapacitet i husdyrgødningsbekendtgørelsen § 10, stk. 1 og 2.

Når gylle håndteres og flyttes fra fx opbevaringsanlæg til gyllevogn, opstår en risiko spild og derved for forurening af omgivelserne. Miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 stiller vilkår om, at håndtering af gylle skal foregå under opsyn for at minimere risikoen for forurening. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

Der vil på begge gyllebeholder blive påmonteret sugestuds. Herved mindskes risikoen for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 stiller vilkår om, at påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal eller med sugekran, samt at der skal rengøres efter spild for at minimere risiko for spild og forurening. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

Husdyrbrugets beliggenhed

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.4 Beliggenhed og omgivelser.

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening. Afstandskravene i henhold til §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven måles til kanten af de pågældende anlæg.

Det er relevant at behandle afstandskravene i §§ 6, 7 og 8, da der er ansøgt om at udvide husdyrbruget med yderligere 9.180 m² staldbygninger og to overdækkede gyllebeholder på hver 5.000 m³.

De ansøgte nyetableringer på husdyrbruget overholder de lovbestemte afstandskrav i husdyrbrugloven, se

Tabel 5.

Tabel 5 Oversigt over afstande fra anlæg på husdyrbruget til nærmeste punkt med afstandskrav jævnfør husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Husdyr- brugloven	Afstandskrav til	Afstandskrav (m)	Afstand (m)	Bemærkninger om anlæg
§ 6	Byzone eller sommerhusområde (eksisterende eller fremtidigt)	50	2.570	Fremtidig byzone Lunding, Starup
§ 6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv (landzone der i lokalplan er udlagt til)	50	1.640	Blandet bolig- og erhvervsområde Småkærvej.
§ 6	Nabobeboelse	50	470	Spånshøj 20.
§ 7	Kategori 1 natur	10	3.545	Habitatnatur, Elle- og Askeskov øst for anlæg
§ 7	Kategori 2 natur	10	590	Overdrev, syd for husdyrbruget
§ 8	Vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning)	25	130	Vandboring, DGU nr. 152.418
§ 8	Vandforsyningsanlæg (almen vandforsyning)	50	1.810	Vandværksboring, DGU nr. 152.354
§ 8	Vandløb, dræn og søer > 100 m ²	15/100*	110	Nærmeste sø
§ 8	Offentlig vej, privat fællesvej	15	147	Grarup Overby
§ 8	Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25	
§ 8	Beboelse på samme ejendom	15	180	
§ 8	Naboskel	30	155	Matrikel nr. 137

* Ved etablering af anlæg til flydende husdyrgødning skal der være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal større end 100 m².

Fredninger, beskyttelseslinjer mv.

Det vurderes, at det ansøgte ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger (naturbeskyttelseslovens³ §§ 16-19 og museumslovens⁴ §§ 29 a og 29 e).

Nogle af driftsanlæggene på ejendommen ligger indenfor en skovbeskyttelseslinje. Det drejer sig om Stald 5 og Stald 6. Da det ansøgte vurderes at være en erhvervsmæssig nødvendighed for den landbrugsmæssige drift, falder driftsanlæggene ind under undtagelsesbestemmelsen i § 17, stk. 4, nr. 2 i naturbeskyttelsesloven, og kræver derfor ikke dispensation.

Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, B.4 Beliggenhed og omgivelser.

Det ansøgte projekt omfatter etablering af stalde Stald 5 og Stald 6 samt to ny gyllebeholdere i tilknytning til det eksisterende bygningssæt. Derudover skal der etableres en lagerbygning til korn, halm og maskiner samt otte nye siloer.

De to nye stalde, Stald 5 og Stald 6 skal etableres ved siden af Stald 4. Begge stalde er på 4.590 m² med et produktionsareal på 3.754 m². Staldene opføres i materialer og farver, der svarer til byggematerialerne ved de eksisterende stalde. Dette er hvide sten (søstenselementer) bygninger med lyst tag. Hver staldbygningens dimensioner bliver således:

- Bredde: 28 m
- Længde: 170 m
- Kiphøjde: 8 m
- Taghældning: 20 grader

Der ansøges ligeledes om etableringen af to gyllebeholdere. Begge gyllebeholdere opføres i grå beton med grå telte. Gyllebeholderne vil med teltoverdækningerne opnå en højde på 8 m.

Yderligere skal foderfaciliteterne udvides. Der søges om etablering af en lagerbygning på 6,125 m² og otte nye kornsiloer magen til de eksisterende siloer. Både lagerbygning og siloer etableres med en højde på 12,5 m over terræn.

Området

Husdyrbruget ligger i landzone omkring Starup og Hejsager, placeret ca. 3,0 km øst for byen Starup og ca. 1,8 km nordvest for byen Hejsager. I kommunens landskabskarakteranalyse ligger husdyrbruget i karakterområdet K3, Starup Landbrugsflade.

Landskabets bærende karaktertræk er intensivt dyrkede arealer på en let bølgende landbrugsflade, med store marker med omkringliggende hegn, bevoksninger og afløbsløse lavninger og de store gårde. Landskabets middel skala og relative enkle karakter præger området. Karakteristisk for området er også dalstrøget ved Lønt Bæk med Grarup Sø, der gennemskærer området og de velbevarede landsbyer.

³ Naturbeskyttelsesloven - Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024

⁴ Museumsloven – Bekendtgørelse af museumsloven. Lovbekendtgørelse nr. 358 af den 8. april 2014

Kommuneplanen

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til kommuneplanens landskabelige udpegninger fremgår af Tabel 6.

Tabel 6 Landskabelige udpegninger

Kommuneplan	Udpegning	Anlæg inden for udpegning
3.1.1	Særligt værdifulde landbrugsområder	Ja, alle anlæg
3.3.1	Lavbundsarealer	Nej
3.4.1	Naturområder, herunder særligt værdifulde	Nej
3.4.2	Økologiske forbindelser, herunder potentielle	Ja, de nye staldbygninger ligger indenfor Potentielle økologiske forbindelser
3.4.3	Internationale naturbeskyttelsesområder	Nej
3.5.1	Bevaringsværdige landskaber	Nej
3.5.2	Større sammenhængende landskaber	Nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Nej
3.5.4	Kystnærhedszonen	Ja

Alle/nogle af husdyrbrugets anlæg er beliggende indenfor tre udpegninger:

- Særligt værdifulde landbrugsområder
- Økologiske forbindelser, herunder potentielle
- Kystnærhedszonen

Retningslinjerne for de relevante udpegninger er:

Særligt værdifulde landbrugsområder

- I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Økologiske forbindelser, herunder potentielle

- I de økologiske forbindelser skal dyr og planter naturlige bevægelsesveje styrkes. Her må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye, større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.
- Ved byggeri, anlæg eller ombygning af veje, jernbaner eller lignende, der vil afskære en økologisk forbindelse, skal der stilles krav om tiltag, der sikrer hensynet til en mere sammenhængende natur, eller der skal etableres faunapassager, hvor der er behov for det.
- Økologiske forbindelser inden for byzone skal styrke byernes rekreative og naturlige miljøer og indgå og friholdes som rekreative forbindelser ud til det omkringliggende åbne land.

Kystnærhedszone

- I den kystnære zone skal hensynet til de landskabelige interesser prioriteres højt ved planlægning og administration. Derfor skal funktionelt begrundet byggeri (byudvikling og lignende) ske i tilknytning til byerne og eksisterende bygninger - først og fremmest bag ved eksisterende bebyggelse. De anlæg, som har behov for nærhed til kysten, skal placeres, så de påvirker kystlandskabet mindst muligt.

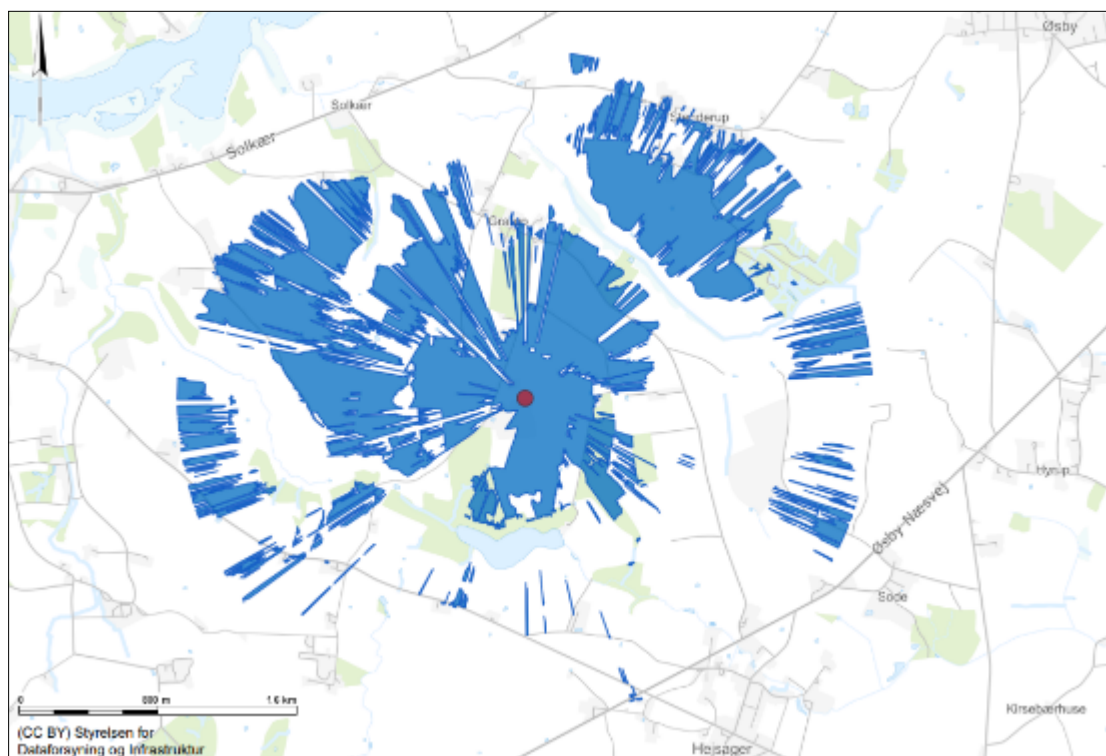
- De særlige beskyttelsesområder og bevaringsværdige landskaber, der ligger inden for den kystnære zone, skal som hovedregel friholdes for nye anlæg. Bygninger og anlæg herunder landbrugsbygninger, der tillades opført uden tilknytning til eksisterende bygninger, skal indpasses i landskabet eller afskærmes af beplantning i nødvendigt omfang under hensyn til værdierne i det omgivende landskab.
- Forbindelser ud til det omkringliggende åbne land.

Alle nye og eksisterende anlæg på Grarup Overby 31 er beliggende i et kommuneplanudpeget særligt værdifuldt landbrugsområde, derved skal landbrugets udvikling vægtes højt. De to nye stalde etableres indenfor en potentiel økologisk forbindelse, da skovområdet syd, øst og vest for husdyrbrugets udgør et naturområde og en økologisk forbindelse. Indenfor områder udpeget som potentielle økologiske forbindelser skal det bestræbes, at byggeri ikke forringer dyr og planters naturlige bevægelsesveje. Staldende Stald 5 og Stald 6 placeres i den nordlige yderkant af den pågældende potentiel økologisk forbindelse. På baggrund af placeringen i forlængelse af den eksisterende bygningsmasse og i yderkanten af det udpegede område vurderes det, at etableringen af staldafsnittet ikke i væsentlig grad forringer dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri på husdyrbruget er i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer, da byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt og opføres i tilknytning til eksisterende bygninger. Byggeriet vurderes dermed ikke at påvirke områdets karakter eller husdyrbrugets fremtræden i landskabet i væsentligt omfang.

Synlighed og alternativ placering

Husdyrbruget er som beskrevet beliggende i et åbent landskab med små landeveje, let beplantning og langt til nærmeste nabo. Højden af de nye siloer og lagerbygning overstiger ikke højden af husdyrbrugets eksisterende siloer, som er 12,5 m over terræn. Dog vil siloer og lagerbygning, grundet deres højde, være synlige i landskabet, se synlighedsberegningen i Figur 3

Figur 3 Synlighedsberegning af ansøgte siloer (Rød prik). Elementhøjde: 12,5 m. Betragterhøjde: 1,5 m. Radius: 2.000 m

De nye stalde Stald 5 og Stald 6, opføres parallelt med de eksisterende staldbygninger, og de to gyllebeholdere, hvorpå der skal etableres teltoverdækning, placeres ved den eksisterende fortank øst for husdyrbruget. Da de nye staldbygninger samt gyllebeholdere kommer til at indgå i den eksisterende bygningsmasse, som i forvejen er synligt i landskabet, vurderer Haderslev Kommune, at husdyrbrugets synlighed ikke vil blive oplevet væsentligt anderledes end hidtil. Der er vurderet på alternative placeringer af de ansøgte stalde og gyllebeholder. Haderslev Kommune har vurderet, at de aktuelle placeringer begrænser husdyrbrugets synligheden i landskabet kontra de andre alternative placeringer.

Udvidelsen af kornopbevaringen på husdyrbruget vil blive opført nord for den eksisterende bygningsmasse, øst for de ny og eksisterende siloer, se Bilag 1. Med den aktuelle placering vil de ansøgte siloer og lageropbevaringen blive etableret i tilknytning til eksisterende opbevaringsanlæg/foderanlæg. Alternative placeringer kunne evt. være parallelt med staldbygningerne, øst for de ansøgte gyllebeholdere eller mere afsides fra den resterende bygningsmasse. Haderslev Kommune vurderer, at den aktuelle placering giver mening i forhold til logistikken på husdyrbruget, og vil medvirke til mindre intern transport på husdyrbruget end de alternative placeringer.

Det ville ligeledes være muligt at etablere lagerbygningen på en af ansøgers andre husdyrbrug, men da alt foder til ansøgers øvrige husdyrbrug produceres på Grarup Overby 31 og distribueres herfra, vurderer Haderslev Kommune, at dette ikke er relevant, da dette grundet dårlig logistik vil medføre et øget antal tunge transporter.

Bevarelse og styrkelse af det eksisterende nordlige hegn jf. Figur 1 Beplantningsplan. Grøn: Skal bibeholdes, vedligeholdes og styrkes vil kunne skjule bunden af siloerne og den nye lagerbygning, hvorfor de ikke vil fredtræde helt så dominerende. Der stilles vilkår herom.

Samlet vurdering

Med den ansøgte placering og de oplyste byggematerialer vil husdyrbruget ikke væsentligt ændre den visuelle oplevelse af landskabet set fra omgivelserne, og vil ikke være i strid med kommuneplanens retningslinjer.

For at fastholde det ansøgte stilles der vilkår til placering, dimensioner og byggematerialer af hensyn til de landskabelige værdier.

Naturvurdering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.5 Ammoniakemission.

Haderslev Kommune skal foretage vurdering af husdyrbrugets påvirkning af omkringliggende natur. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stalde og gødningslagre. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden, og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige kvælstoffølsomme naturtyper, benævnt kategori 1-, 2- og 3-naturområder. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Herudover ses på beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven samt Natura 2000-områder og bilag IV-arter jævnfør habitatbekendtgørelsen⁵.

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsætter beskyttelsesniveauer for en række kvælstoffølsomme naturtyper.

Haderslev Kommune har vurderet disse naturområder i nærheden af husdyrbruget, se

⁵ Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bekendtgørelse. nr. 1098 af den 24. august 2023.

Tabel 7.

Tabel 7 Ammoniakdeposition til kategoriseret naturområder i nærheden af husdyrbruget.

Kategori 1-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Habitat natur	S	3.545	0,1	0,1	0,1	Elle- og agerskov, øst for husdyrbruget
Habitat natur 2	S	3.865	0,1	0,1	0,1	Elle- og agerskov, sydøst for husdyrbruget
Kategori 2-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Overdrev	Bn	730	0,5	0,4	0,4	Overdrev, vest for husdyrbruget
Overdrev 2	Bn	590	0,3	0,2	0,2	Overdrev, syd for husdyrbruget
Overdrev 3	Bn	650	0,3	0,2	0,2	Overdrev, sydøst for husdyrbruget
Kategori 3-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Mose	S	525	0,8	0,7	0,7	Mose sydøst for husdyrbruget
Mose 2	S	700	0,7	0,6	0,6	Mose sydøst for husdyrbruget
Overdrev 4	Bn	960	0,4	0,3	0,3	Overdrev nordøst for husdyrbruget
Pot. Amm. skov	S	340	2,2	1,9	1,9	Gammel skovjordbund sydøst for husdyrbruget
Pot. Amm. Skov 2	S	440	0,7	0,6	0,6	Gammel skovjordbund syd for husdyrbruget
Lysåben skov	Bn	880	0,4	0,3	0,3	Tilgroet lysåben skov nordvest for husdyrbruget

Kategori 1-natur

To kategori 1-naturområder modtager en totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år fra husdyrbruget på Grarup Overby 31. Disse kaldes Habitat natur og Habitat natur 2, se også

Tabel 7.

Begge naturområder består af Elle- og Askeskov. Det kritiske naturpunkt for hvert område findes i en afstand af ca. 3.500 til 4.000 m fra husdyrbrugets anlæg. Det forventes, at begge naturområder vil blive påvirket af to husdyrbrug foruden husdyrbruget på Grarup Overby 31. Dette betyder, at den højest tilladte totaldeposition i de kritiske naturpunkter må være 0,2 kg N/ha/år, hvilket overholdes.

Det vurderes på denne baggrund, at de nærmeste kategori 1-naturområder ikke vil blive påvirket væsentligt af det ansøgte projekt.

Kategori 2-natur

Det kategori 2-naturområde, som modtager den største totaldeposition fra husdyrbruget er et overdrev, som ligger ca. 0,7 km vest for husdyrbruget, se

Tabel 7. Overdrevet modtager 0,4 kg N/ha/år i totaldeposition fra husdyrbruget. Dette er mindre end den maksimalt tilladte totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år. Andre nærliggende kategori 2-naturområder modtager en lavere totaldeposition end overdrevet. Det vurderes derfor, at naturtilstanden at kategori 2-natur ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

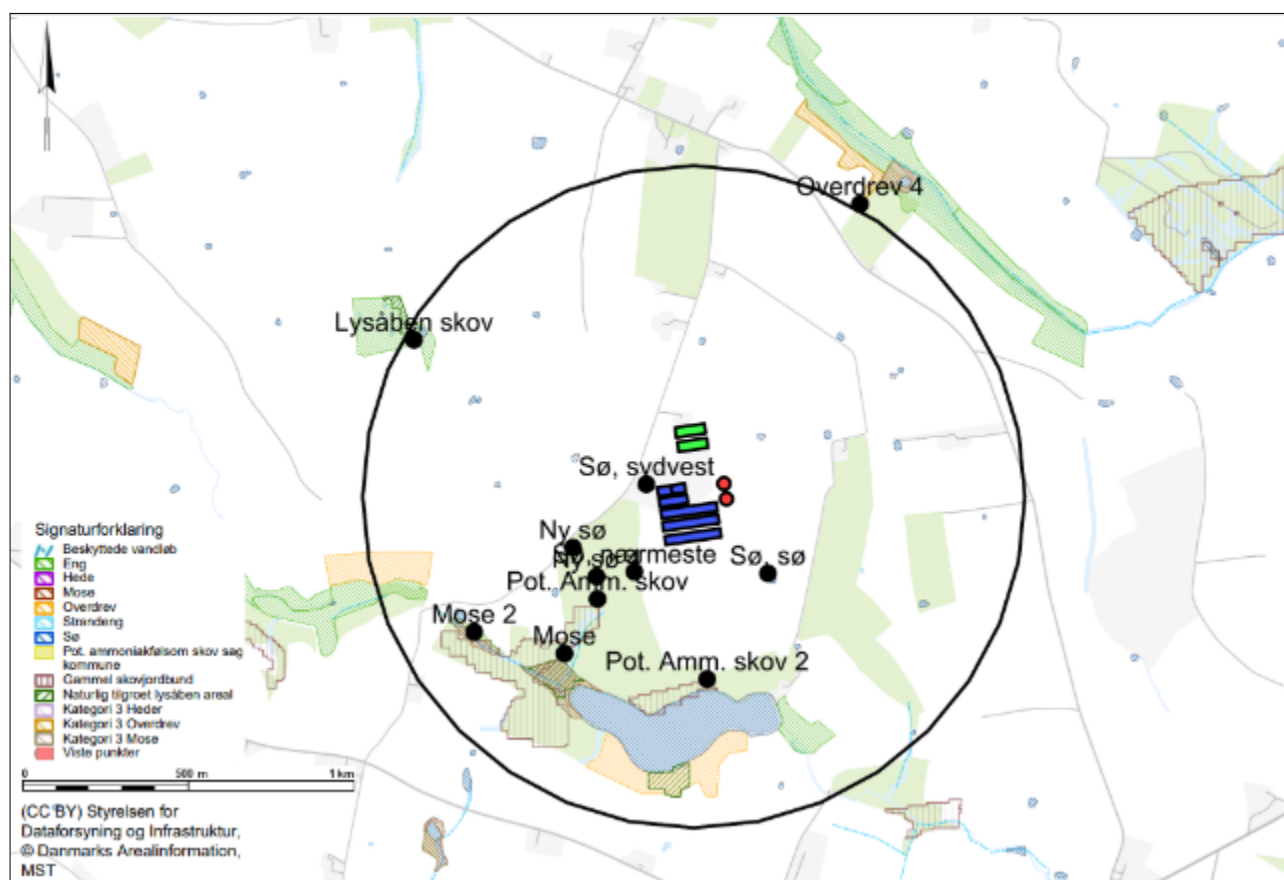
Kategori 3-natur

De nærmeste og mest påvirkede kategori 3-naturområder er moser, overdrev og skove, som ligger mellem 0,3 km og 1 km fra husdyrbruget, se

Tabel 7 og Figur 4. Ved de af naturområderne, som modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav om tilladt ammoniakdeposition overholdt.

Et af kategori 3-naturområderne er en potentiel ammoniakfølsom skov, som ligger ca. 350 m fra husdyrbruget. Skoven modtager som følge af det ansøgte en merdeposition på 1,9 kg N/ha/år, hvilket medfører, at husdyrbruglovens krav om tilladt ammoniakdeposition ikke er overholdt for det pågældende naturområde.

Da skovbevoksningen er beliggende i en slugt med landbrugsjord ovenfor, vurderer Haderslev Kommune, at det er forventeligt, at skoven er næringspåvirket grundet tilførsel af næringsstoffer med overfladevandsafstrømning. Tålegrænsen for skoven vurderes at være 15-20 kg N/ha. Baggrundsbelastningen er som gennemsnit for årene 2018-2020 16 kg N/ha, totaldepositionen er på 2,2 kg N/ha. Da skoven betragtes som værende på næringsrig jordbund, vurderes tålegrænsen at være tæt på 20 kg N/ha. Baggrundsbelastningen og totaldepositionen overskrider ikke den øvre tålegrænse, og på den baggrund vurderes der, at skoven ikke bliver væsentlig påvirket af det ansøgte projekt.

Figur 4 Naturområder (kategori 3/§ 3) indenfor 1.000 m af husdyrbruget.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer større end 100 m², heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til enhver tid ejeren af arealet. Ifølge husdyrbruget skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer ved udarbejdelse af miljøgodkendelser.

Der findes flere § 3-beskyttede naturområder i nærheden af husdyrbruget på Grarup Overby 31, se Figur 4 og

Tabel 8.

Tabel 8 Ammoniakdeposition til § 3 beskyttede naturområder i nærheden af husdyrbruget.

§ 3 beskyttet natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Sø, nærmeste	V	205	1,9	1,7	1,6	Sø, sydvest for husdyrbruget
Sø, SØ	V	240	2,9	2,6	2,5	Sø, sydøst for husdyrbruget
Sø, sydvest	V	37	9,1	5,6	5,2	Sø, vest for husdyrbruget
Ny sø	V	276	1,2	1,0	0,9	Sø, vest for husdyrbruget
Ny sø 4	V	216	1,3	1,1	1,0	Sø, sydvest for husdyrbruget

Omkring husdyrbruget ligger der flere mindre søer, som alle er § 3-beskyttede naturområder. De nærmest beliggende § 3-beskyttede naturområde, som ikke er kategoriseret natur, ligger indenfor ca. 250 m fra det nærmeste staldafsnit. Søerne modtager, ifølge beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, en øget deposition på 0,9 til 5,2 kg N/ha/år i forbindelse med udvidelsen. Mange søer beliggende i landbrugsjord er naturligt kvælstofrige, ufølsomme for atmosfærisk tilførsel eller forventes at modtage det største bidrag fra andre kilder, fx grundvand eller overfladenær afstrømning. Da dette vurderes at være tilfældet for søerne nævnt i

Tabel 8, stilles der ingen skærpende vilkår herom.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge habitatbekendtgørelsens §§ 6 og 10 er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven.

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 112 Lillebælt, som omfatter habitatområde H96 og fuglebeskyttelsesområde F47. Den nærmeste del af området ligger ca. 3,2 km vest for anlægget. Grundet afstanden fra husdyrbruget og beregninger, der viser, at totaldepositionen ved det nærmeste beskyttede naturområde i Natura 2000-området er 0,0 kg N/ha/år, så vurderes det, at Natura 2000-området ikke ændrer tilstand i negativ retning på baggrund af det ansøgte.

Bilag IV-arter

Inden for en radius af 1.000 m fra husdyrbruget er der ikke registreret bilag IV arter. Tilstanden af søer og naturområder indenfor samme radius vurderes ikke at ændre sig som følge af den ansøgte udvidelse.

Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af ammoniakdeposition fra husdyrbruget.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår herom.

Lugtgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.6 Lugtemission.

Ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk har beregnet en teoretisk lugtgeneafstand for de tre beboelsestyper: Enkelt beboelse, samlet bebyggelse i landzone samt byzone. Geneafstanden (korrigeret geneafstand), er den minimumsafstand, der skal være fra husdyrbrugets lugtcentrum til de tre beboelsestyper, for at lugtgenekriteriet ikke overskrides. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Haderslev Kommune vurderer, at de afsatte punkter for de tre beboelsestyper er korrekte. De beregnede gener af lugt for de tre beboelsestyper fremgår af Tabel 9 og Figur 5. Lugten fra staldene er beregnet til i alt 309.414 OU/s. Konsekvensafstanden er beregnet til 2.252 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse, hvilke naboer der får tilsendt udkastet i den generelle høring.

Tabel 9 Afstand og lugtgeneafstand til nærmeste enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt?
Spånshøj 20 Enkelt beboelse	Nej	Ny	692	571	Ja, påvist med OML beregning
Grarup Overby 11 Enkelt beboelse	Nej	Ny	865	742	Ja, påvist med OML beregning
Grarup Overby 12 Enkelt beboelse	Nej	Ny	865	686	Ja, påvist med OML beregning
Småkærvej 25 Samlet bebyggelse	Nej	Ny	1.428	1.699	Ja
Lunding, Starup Byzone	Nej	Ny	2.047	2.641	Ja

Figur 5 Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabo i enkelt bolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til hverken byzone, samlet bebyggelse eller enkelt bolig, idet der ikke ligger andre husdyrbrug nærmere end 300 m fra byzone og samlet bebyggelse og nærmere end 100 m fra enkeltliggende naboer med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år.

Beregning af lugtgenæafstanden i Husdyrgodkendelse.dk viser, at genæafstanden til nærmeste nabo ikke umiddelbart er overholdt. Genæafstanden overskrides af NY beregningsmodel. Når de vejledende lugtkriterier ikke overholdes efter den standardiserede OML-beregning (NY), har ansøger mulighed for at lave en konkret OML-beregning. Herved beskrives lugtforholdene til erstatning for den standardiserede lugtberegning via Husdyrgodkendelse.dk, hvilket ansøger har valgt i forbindelse med denne ansøgning om miljøgodkendelse. Se OML-beregningerne i Bilag 4-7.

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er lugtgenegrænserne 15 OUE pr. m³ til enkelt bolig i landzone uden landbrugspligt, 7 OUE pr. m³ til samlet bebyggelse og 5 OUE pr. m³ til byzone.

Nærmeste naboer uden landbrugspligt er Spånshøjvej 20, Grarup Overby 11 og Grarup Overby 12. OML-beregningen af lugtemissionen fra husdyrbruget til de nærmeste naboer fremgår i Tabel 10.

Adresse	Afstand fra lugttyngdepunkt (OML)	Retning	Lugtkoncentration
Spånshøjvej 20	Ca. 564	150	15 OUE/m ³
Grarup Overby 11	Ca. 745	10	13 OUE/m ³
Grarup Overby 12	Ca. 691	350	11 OUE/m ³

Tabel 10 OML-beregningen af lugtemissionen fra husdyrbruget til de nærmeste naboer

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af konkrete OML-beregning, at lugtniveauet ved nabobeboelser ikke overskrider niveauet, som er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Forudsætningerne i OML-beregningen er fastholdt med vilkår om placering og indretning af ventilationsafkast.

Der benyttes meteorologiske data "Aalborg", og der kan derfor foretages en skarp fortolkning af OML-beregningens resultater. Der er indsat terrænhøjder i OML-beregningerne, og ud fra højdekort vurderes dette korrekt. Ruhed er sat til 0,100, overfladetype til 2 og receptorhøjde til 1,5 m. Afkast vurderes korrekt afsat. Der anvendes miljøkryds i samtlige ventilationsafkast, som er kvantificeret ved at mindske den indre diameter med 15 %. Der ventileres ikke over 95 %-fraktil af standardventilation.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. De vejledende genæafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne". Minimering af lugtgener fra stalde er således erfaringsmæssigt meget afhængig af god staldhygiejne. Haderslev Kommune har stillet vilkår i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 om, at bedriften skal drives, serviceres og rengøres således, at lugtgener begrænses, herunder at staldanlæg skal rengøres imellem hvert hold grise. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

Der stilles herudover vilkår om, at kommunen har mulighed for, på et senere tidspunkt, at påbyde lugtreducerende tiltag, hvis kommunen vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end de, der ligger til grund for ovennævnte vurdering.

Støjklider og rystelser

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.7 Emissioner og genæpåvirkninger.

Husdyrbrugets væsentligste støjklider vil være:

- Kompressorer
- Ventilation
- Foderanlæg
- Transporter
- Maskinkørsel ifm. markarbejde
- Korntørring

Alle støjklender undtagen ventilation forgår primært i dagtimerne. Det er nødvendigt for indeklimaet i staldene samt dyrenes trivsel, at ventilationen kører døgnet rundt. Støj fra staldenes ventilationsanlæg begrænses ved regelmæssig servicering og rengøring af anlæggene. Der stilles vilkår om, at ventilationsanlægget skal serviceres i overensstemmelse med producentens anvisninger for at fastholde ansøger på det oplyste.

Der vil være støj fra daglige interne transporter til og fra husdyrbruget med landbrugsmaskiner og lastbiler. Transporterne forekommer primært i dagtimerne, ligesom der kan være sæsonbetonede transporter i tidlige morgentimer og sene aftentimer med landbrugsmaskiner. Haderslev Kommune vurderer, på baggrund af afstanden til naboerne, at støj forbundet med interne transporter ikke vil give anledning til væsentlige støjgener.

Ligeledes kan der i høstperioden forekomme periodevis støj i forbindelse med korntørring. Tørringen af korn foregår fra klokken 8 til 21, da det er det mest optimale tidspunkt på døgnet til tørring af kornet. I ekstreme tilfælde kan det være nødvendigt at have en blæser kørende i nattetimerne. Med det ansøgte vil der ikke blive etableret kornblæsere ved de otte nye siloer, og der bliver etableret støjafskærmning omkring alle kornblæsere på husdyrbruget.

Nærmeste beboelse til husdyrbruget er Grarup Overby 14, som ejes af ansøger og liggende 390 m fra husdyrbruget. Tekniske målinger af støjafskærmningen viser, at støjen fra en blæser reduceres til 36,1 dB ved en afstand på 350 m. Producenten af kornblæsere har foretaget målinger, som viser, at der kan køre seks kornblæsere på samme tid uden at overskride Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Ansøger meddeler, at der på det ansøgte husdyrbrug sjældent vil være mere end fire kornblæsere i drift ad gangen. Haderslev Kommune vurderer, at med støjafskærmning omkring alle husdyrbrugets kornblæsere og afstand til nærmeste beboelse, vil husdyrbruget ikke give anledning til væsentlige støjgener. For at fastholde ansøger herpå stilles der vilkår om etablering af støjafskærmning, støjniveauet ved støjafskærmning og placering af kornblæsere på husdyrbruget.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at støjen fra husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende eller overstige Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. De vejledende støjgrænser er stillet som vilkår i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022, ligesom at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at støjgrænserne ikke overholdes, kan denne påkræve dokumentation for, at grænserne overholdes. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

Gener i forbindelse med rystelser fra tunge transporter og landbrugsmaskiner vurderes ikke at overstige, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Eventuelle gener herfra minimeres ved hensynsfuld kørsel samt vilkår om adgangsveje til husdyrbruget.

Der stilles ingen skærpende vilkår om rystelser.

Støjgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Haderslev Kommune vurderer, at de væsentlige kilder til eventuelle støjgener er ventilation, indblæsning af foder og kørsel på grusbelagte pladser og veje.

Foderproduktion foregår indendørs, hvilket minimerer mængden af støv, som kan give gener for de omkringboende. For at begrænse støjgener ved indblæsning af foder i fodersiloerne stilles der vilkår om hensigtsmæssig indretning af disse. Siloerne kan fx udstyres med støvcykloner til at fange støvet. Regelmæssigt vedligehold og rengøring af ventilationsanlæg vil også medføre en reduceret risiko for støjgener herfra, hvilket der allerede er vilkår om i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022.

Størstedelen af kørearealerne på husdyrbruget er befæstede og til dels afskærmet af husdyrbrugets bygninger, hvilket reducerer eventuelle støjgener herfra. Der henvises til god landmandspraksis. Dette vil sige, at al transport på, til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Ansøger installerer overbrusning i alle stalde jf. § 72 i Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise⁶, hvor der stilles krav til installering af overbrusningsanlæg i stier til smågrise over 20 kg. Der er dog intet krav om brugen af overbrusningsanlægget. Overbrusning kan hvis det benyttes korrekt reducere eventuelle støvgener fra staldanlægget. Haderslev Kommune opfordrer derfor til at følge fødevarestyrelsens anbefalinger vedr. overbrusning. Fødevarestyrelsens retningslinje vedr. overbrusning er, at der bør overbruges i 2-4 minutter én gang i timen ved en staldtemperatur på 22°C, og i 4-6 minutter hver halve time ved temperaturer over 22°C.⁷

Med de implementerede støvreducerende tiltag, afstanden til de nærmeste naboer og fastsatte vilkår herom, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Lysgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

For at begrænse eventuelle lysgener er husdyrbrugets belysningen tændt mindst muligt. Belysning inde i staldene er kun tændt i det nødvendige omfang for arbejdsgang og dyrevelfærd, og udendørsbelysning er tilkoblet bevægelsessensor eller automatisk slukning. Der er stillet vilkår om at begrænse lysgener i miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 og der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkårene.

Skadedyr

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Husdyrbruget skal bestræbe at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes med miljøgodkendelsen fra 7. april 2022, hvor der er vilkår om ryddelighed, foderopbevaring, og om at overholde [retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi](#), om at forebygge og bekæmpe forekomsten af fluer på husdyrbruget.

Konstateres der rotter på ejendommen, er der pligt til at anmelde det til kommunen eller til privat aktør, så bekæmpelse kan iværksættes hurtigst muligt.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse med de stillede vilkår ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer eller rotter på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Transport, til- og frakørsler

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Antallet af tunge transporter til/fra husdyrbruget stiger som følge af den ansøgte udvidelse.

Med den ansøgte udvidelse estimerer ansøger, at der årligt vil være maksimalt 7.456 tunge transporter til/fra husdyrbruget. Dette svarer til ca. 20 transporter om dagen.

Antallet af tunge transporter til/fra husdyrbruget vil stige med ca. 2.510 stk. om året. Dette svarer til ca. 6,8 transporter mere pr. dag i gennemsnit. Det høje antal af tunge transporter skyldes til dels, at al foderfremstilling til ansøgers øvrige husdyrbrug sker på Grarup Overby 31. Det er herved transporter med korn såvel som foder, som udgør størstedelen af det samlede antal tunge transporter.

Der er adgang til husdyrbruget fra Grarup Overby med særskilt indkørsel til produktionsanlægget og særskilt adgangsvej til ejendommens bolig. I forbindelse med dette tillæg ønskes det at etablere en ny tilkørsel nord for husdyrbruget, ligeså via Grarup Overby. Den ny tilkørsel ønskes for at få særskilt adgang til foderfaciliteterne uden at skulle køre forbi svineproduktionen. Nær de interne transportveje er der ikke anden beboelse, som ikke er en del af ejendommen, se Bilag 2.

⁶ Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise. Bekendtgørelse nr. 105 af den 03. februar 2025.

⁷ Vejledning til kontrol af dyrevelfærd i grisebesætninger. Revideret december 2022. f

For at begrænse gener for de nærliggende beboelser stilles vilkår om praksis for benyttelse af adgangsvejene til produktionsanlægget og til foderfaciliteterne. Den sydlige adgangsvej skal primært benyttes af landbrugsmaskiner og lastbiler, der er tilknyttet markdriften og svineproduktionen. Den nye nordlige adgangsvej skal primært benyttes af køretøjer, som er tilknyttet foderfaciliteterne og som udgangspunkt ikke af maskiner i forbindelse markdriften.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra transporter til og fra husdyrbruget, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde. Beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering og vilkåret om adgangsvej, at transporterne ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

Olie, kemikalier og affald

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.

Affald beskrevet i Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald, [Haderslev Kommunes Regulativ for erhvervsaffald](#), skal håndteres efter denne. Andet affald håndteres efter generelle regler i affaldsaktørbekendtgørelsen⁸ og affaldsbekendtgørelsen⁹.

Fast og flydende farligt affald skal opbevares i overensstemmelse med Haderslev Kommunes [Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier](#). Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra også er beskrevet i denne forskrift.

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

Haderslev Kommune vurderer, at der ved opbevaring af råvarer, som fx olie, diesel og kemikalier, skal stilles vilkår til opbevaring for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. I miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 er der stillet vilkår om, at opbevaring af olie, diesel og kemikalier skal opbevares i overjordiske beholdere på fast plads uden afløb eller mulighed for afstrømning til terræn. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

I miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 er der stillet vilkår om, at tankning af brændstof skal ske under opsyn, samt at tanke skal være sikret mod påkørsel. Vilkårene er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkårene.

Døde dyr opbevares i container, kølebrønd eller under en kadaverkappe, hævet over jorden ved at lægge dem på spalter, så lugt og sygdomsspredning så vidt muligt undgås. I miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 er der stillet vilkår om, at opbevaring af døde dyr ikke må give anledning til væsentlige lugtgener og uhygiejniske forhold. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

Spilde- og overfladevand

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.

Som det fremgår af afløbsplanen Bilag 3, ledes tagvand til regnvandsbassinet vest for bygningerne. Rengøringsvand og drikkevandsspild ledes til gyllebeholder. Sanitært spildevand ledes til trixtank og nedsivning. Der foretages ikke vask af maskiner på ejendommen.

I miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 er der stillet vilkår om, at der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn fra befæstede arealer for at beskytte det omkringliggende jord,

⁸ Affaldsaktørbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affaldsregulativer, - gebyrer og -aktører mv. Bekendtgørelse nr. 1743 af den 30. december 2024.

⁹ Affaldsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affald. Bekendtgørelse nr. 1749 af den 30. december 2024.

grundvand og natur mod forurening med spildevand. Ligeledes er der stillet vilkår om, at vask af maskiner mv., hvorfra der kan forekomme gødnings- og/eller sprøjterester, skal foregå på støbt plads og med bortledning af vaskevandet til gyllebeholder. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

Miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 har stillet vilkår om sikring af tagbrønde og tætsluttende tagnedløb, så overfladeafstrømning med forurenende stoffer ikke ledes til grundvandet. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret, som også er relevant i forbindelse med opførelse af de to nye stalde og den nye lagerbygning.

Idet der skal opføres nye gyllebeholdere, stalde mv., og for at forurenende stoffer ikke bliver ledt til jord, grundvand eller overfladevand, er der stillet vilkår om, at alle dræn og afløb indenfor 15 m af gødningsopbevaringsanlæg og husdyranlæg skal ledes til opsamlings- eller opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning, eller sløjfes.

Energi og vandforbrug

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.

Energi

Husdyrbrugets energiforbrug forventes at ændres som følge af den ansøgte udvidelse. Ansøger har et estimeret elforbrug på i alt ca. 650.000 kWh. Det estimerede elforbrug på husdyrbruget er mindre end forventeligt for et produktionsanlæg af denne type og størrelse og forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet.

Energiforbruget registreres mindst en gang årligt, så der kan reageres på unormalt elforbrug.

Miljøgodkendelsen fra 7. april 2002 har vilkår herom for at fastholde ansøger på dette. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

Vedligehold og løbende reparation af elinstallationer vil forhindre unødigt energiforbrug. Miljøgodkendelsen fra 7. april 2002 har vilkår om kontrol af elinstallationer og ventilationsanlæg. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret. Husdyrbrugets ventilationssystem er særligt energikrævende, og det er derfor vigtigt, at det fungerer optimalt og ikke bruger mere energi end nødvendigt. Dette fastholdes med vilkår om rengøring af ventilationssystemet i miljøgodkendelsen fra 7. april 2002 samt at dette tillæg stiller vilkår om, at ventilationsanlægget skal serviceres i overensstemmelse med producentens anvisninger.

Som et energireducerende tiltag på husdyrbruget vil lyskilder ved behov for udskiftning og opsætning skiftes ud med, eller fastholdes som, LED-belysning eller anden energibesparende belysning. Miljøgodkendelsen fra 7. april 2002 har vilkår herom for at fastholde husdyrbruget på dette. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

Vand

Husdyrbrugets vandforbrug forventes at stige som følge af den ansøgte udvidelse. Ansøger har et estimeret vandforbrug på i alt ca. 43.000 m³, hvoraf 9.000 m³ er forbrug af vaskevand til vask af stald.

Vandforbruget er afhængigt af antal og størrelse af dyr opstaldet, derfor kan vandforbruget variere. Det estimerede vandforbrug på husdyrbruget er forventeligt for et produktionsanlæg af denne størrelse og forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet.

Vandforbruget registreres mindst en gang årligt, så der kan reageres på unormalt vandforbrug.

Miljøgodkendelsen fra 7. april 2002 har vilkår herom for at fastholde ansøger på dette. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

Vedligehold og løbende reparation af vandinstallationer vil forhindre unødigt vandspild og -forbrug.

Miljøgodkendelsen fra 7. april 2002 har vilkår herom for at fastholde ansøger på dette. Der vurderes ikke at være grundlag for at ændre vilkåret.

BAT ammoniakemission og BAT-redegørelse

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, B.9 Valg af BAT.

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når ammoniak overstiger 3.500 kg NH₃-N/år, men er under stipladsgrænserne for IE-brug.

BAT-krav - Emissionsgrænseværdi for ammoniak

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til bedste tilgængelige teknik (BAT) for den pågældende dyretype og staldsystem. Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jævnfør bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Ved fastlæggelse af BAT-niveauet for ammoniak anvendes beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-kravet beregnes ud fra EU's BAT-konklusion fra 21. februar 2017, som det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i anvendelse for at opfylde BAT-emissionsgrænseværdien.

Husdyrbrugets tab af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdets dyretyper, staldanlæg, gødningsopbevaringsanlæg for husdyrgødning og valgte miljøteknologier. Med teltoverdækning af husdyrbrugets to ansøgte gyllebeholdere, opnås en 50% ammoniakreduktion fra hver af disse. Husdyrbrugets samlede ammoniakemission beregnes derved til 8.702 kg NH₃-N/år, hvilket overholder BAT-kravet, se Tabel 11.

Tabel 11 Ammoniakemission fra staldafsnit, gødningsopbevaringsanlæg og totalt fra husdyrbruget

	Stalde	Gødningslagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	7.834	902	8.736
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	8.251	451	8.702
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	-	34
Vejledende BAT overholdt?	-	-	Ja

Som det ses i Tabel 11, er den faktiske ammoniakemission på 8.702 kg NH₃-N/år og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 8.736 kg NH₃-N/år er husdyrbrugets BAT i forhold til ammoniakemission overholdt. Der er desuden en ekstra reduktion på 34 kg NH₃-N/år, denne anses at være et frivilligt tiltag.

Da husdyrbruget ikke er et IE-brug, er der ikke andre krav til anvendelse af BAT end ammoniakemissionen. Der stilles derfor ikke vilkår vedrørende BAT udover fastholdelse af det ansøgte.

Egenkontrol

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene. Dette tillæg til miljøgodkendelse fastsætter derfor egenkontrollvilkår om logbog for teltoverdækningen på gyllebeholderne samt dokumentation for produktionsareal i stalde. Miljøgodkendelsen fra 7. april 2002 har fastsat egenkontrollvilkår for dokumentation af det årlige forbrug af el og vand samt kontrolrapporter for elinstallationer og ventilationsanlæg.

Risikoforhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 8, afsnit B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Miljøgodkendelsen fra 7. april 2022 stiller vilkår om udarbejdelse og ajourføring af en beredskabsplan for husdyrbruget. Dette er for at forebygge uheld og begrænse eventuelle følger for omgivelserne ved uheld.

Haderslev Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret, og med udarbejdelse og regelmæssig opdatering af beredskabsplanen sikres begrænsning af følgevirkninger af eventuelle uheld.

D. Offentlighed og klagevejledning

Grundet stor forøgelse af husdyrbrugets ammoniakemissionen på baggrund af det ansøgte, vurderer Haderslev Kommune, at det ansøgt medfører væsentlig indvirkning på miljøet. Herved omfattes det ansøgte af husdyrbruglovens § 55. Kommunalbestyrelsens skal derfor inden for en rimelig frist træffe en afgørelse.

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret fra den 6. marts 2024 med 14 dages høringsfrist på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. husdyrbrugloven § 55, stk. 2).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen.

Høring af naboer og parter om udkast til miljøgodkendelse

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 10. oktober 2024 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor lugtkonsekvenszonen, samt til skønnede parter i sagen, ansøger selv og til andre berørte myndigheder med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jævnfør husdyrbruglovens § 56 og forvaltningslovens¹⁰ § 19).

Både ansøgningen og udkastet kunne ses på [Haderslev Kommunes Høringsportal \(blivhoerthaderslev.dk\)](https://blivhoerthaderslev.dk) fra den 10. oktober 2024 til den 9. november 2024.

Haderslev Kommune har modtaget to høringssvar omhandlende nedenstående emner. Resultatet af høringen er, at bemærkningerne har givet anledning til ændringer. Se vurderingen i afsnittet vedr. støj

Støj og rystelser

Et af høringssvarene omhandler bekymring for øget støj og rystelser som følge af den ansøgte udvidelse. Haderslev Kommune har været i kontakt med ansøger og er kommet frem til følgende ændringer:

- Der bliver ikke installeret kornblæser på de otte ny ansøgte siloer.
- Der bliver etableret støjafskærmning omkring alle kornblæsere på husdyrbruget, som reducerer støjgenerne fra omtalte støjkilde.
- Der stilles vilkår om placering af kornblæser for at afskærme støjen yderligere.
- Der stilles vilkår om, at den nye til/fra kørsel ikke må benyttes til transporter forbundet med markdriften, for herved at minimere gener i dag- og nattetimerne.

Haderslev Kommune vurderer, på baggrund af disse ændringer, afstanden til omkringboende samt de implementerede støj- og rystelsesreducerende tiltag, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener. Overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser stilles som vilkår for at fastholde husdyrbruget herpå og undgå væsentlige støjgener for de omkringboende.

Trafikale forhold

Der er kommet to høringssvar fra beboere på Grarup Overby omkring de trafikale forhold som følge af det ansøgte. Det bemærkes, at vejen er smal, hvilket giver bekymringer i forhold til de trafikale forhold som følge af de mange tunge transporter til og fra husdyrbruget. Derudover er man i et af høringssvarene skeptisk overfor, om antallet af tunge transporter giver et reelt virkelighedsbillede af omfanget af transporter. Det er Haderslev Kommunes vurdering, at det oplyste antal tunge transporter er realistisk, da der på husdyrbruget produceres foder til ansøgerens 25 husdyrbrug.

Trafikale forhold udenfor husdyrbrugets ejendom kan ikke reguleres med denne miljøgodkendelse, og bemærkningerne herom giver derved ikke anledning til ændring af godkendelsens vilkår.

¹⁰ Forvaltningsloven – Bekendtgørelse af forvaltningsloven. Lovbekendtgørelse nr. 433 af den 22. april 2014.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt 8. april 2025.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på [DMA.mst.dk](https://dma.mst.dk) den 8. april 2025.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-post eller brev:

Jesper Barsøe Bram, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev.

Hans Barsøe Bram, Sodegade 12, 6100 Haderslev.

Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev.

Jannie og Claus, Grarup Overby 11, 6100 Haderslev.

Anja Ratgen, Grarup Overby 12, 6100 Haderslev.

Som e-mail med vedhæftet fil:

Ansøgers konsulent: Miljø og Natur, v/ Jakob Altenborg. jakob@miljoeognatur.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København. dnhaderslev-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding. trvest@stps.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 1651 København V. ae@ae.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K. fbr@fbr.dk

Lokalafdeling Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, 6500 Vojens.

Bent.Karlsson1@outlook.dk

Lokalafdeling Danmarks Sportsfiskerforbund v/Morten Ringive. mri@fleggaard.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. post@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev. haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Hvem kan klage - Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jævnfør husdyrbruglovens § 76. Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen. Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Hvor skal der klages - Der skal klages via den elektroniske klageportal, se vejledning på [Den elektroniske klageportal](#). Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Klagefrist - Klagefristen er fire uger fra den dag, miljøgodkendelsen er meddelt, dermed frem til **den 6. maj 2025**. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jævnfør husdyrbruglovens § 79. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune på klageportalen.

Gebyr - Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i klageportalen.

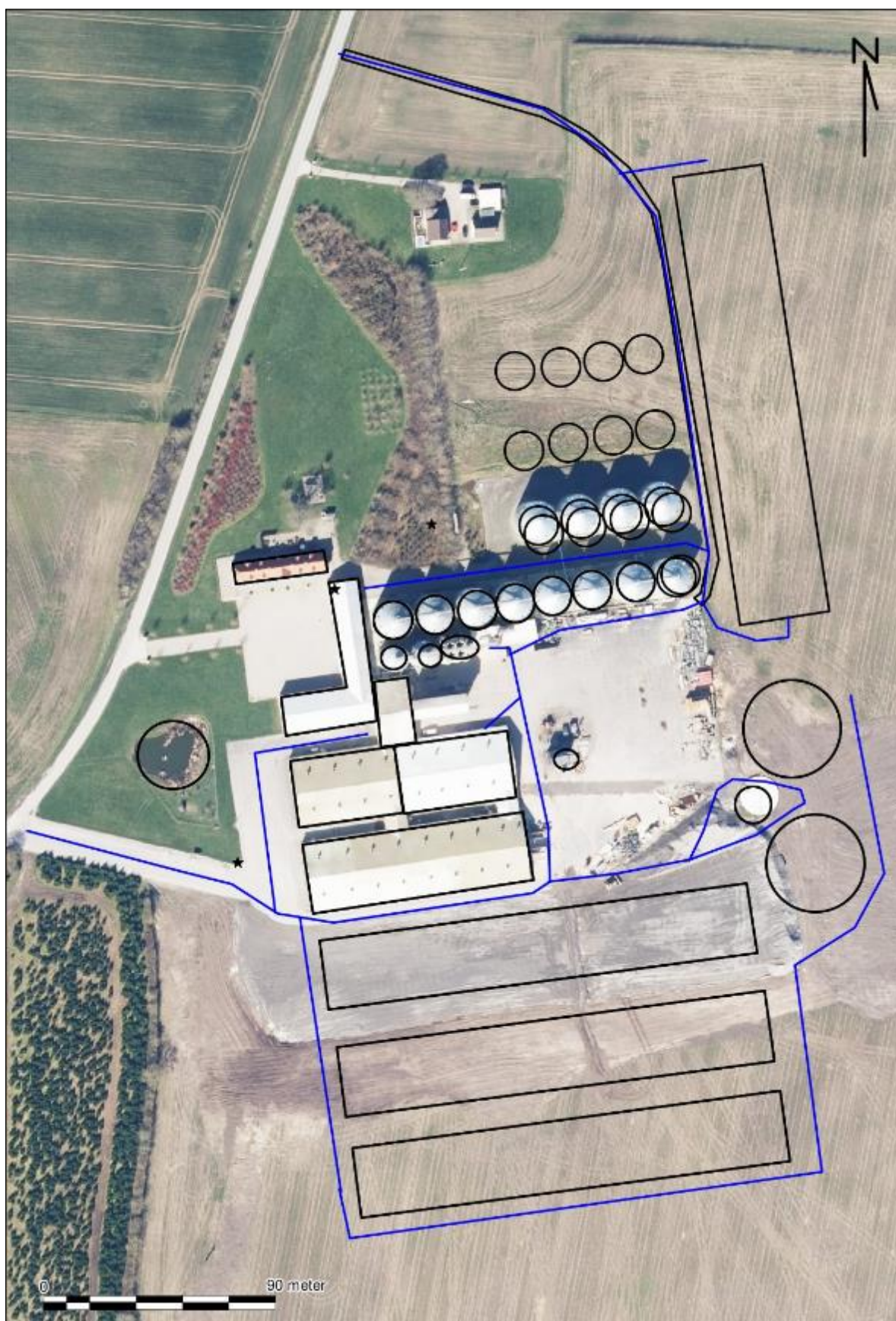
Opsættende virkning - Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Civilt søgsmål - Et eventuelt sagsanlæg skal jævnfør husdyrbruglovens § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger. Der skal anlægges sag via den elektroniske selvbetjening, se vejledning på [Den elektroniske selvbetjening](#).

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Interne transportveje

Bilag 3: Afløbsplan

Bilag 4: OML – Placering af ventilationsafkast

Bilag 5: OML – Data og indretning af ventilationsafkast

OML data Grørup Overby 31, Haderslev

Afkast nr.	Koordinater	Stald nr	Afkastshøjde m	Diameter	Miljøkryds	Ventilation – ydelse m ³ /h	Lugt OU	Stiplads norm	Stiplads antal	Norm ventilation m ³ /t	95 % fraktil m ³ /t
1	735,710	1	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
2	746,712	1	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
3	756,713	1	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
4	766,714	1	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
5	776,716	3	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
6	786,718	3	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
7	796,719	3	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
8	806,720	3	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
9	738,696	1	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
10	748,698	1	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
11	760,699	1	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
12	768,701	1	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
13	779,702	3	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
14	788,703	3	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
15	798,705	3	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
16	808,706	3	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
17	740,677	2	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
18	751,679	2	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
19	761,681	2	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
20	771,682	2	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
21	781,684	2	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
22	791,685	2	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
23	801,687	2	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
24	811,688	2	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70
25	742,663	2	6,7	0,62	ja	15950	2279		325	40	70

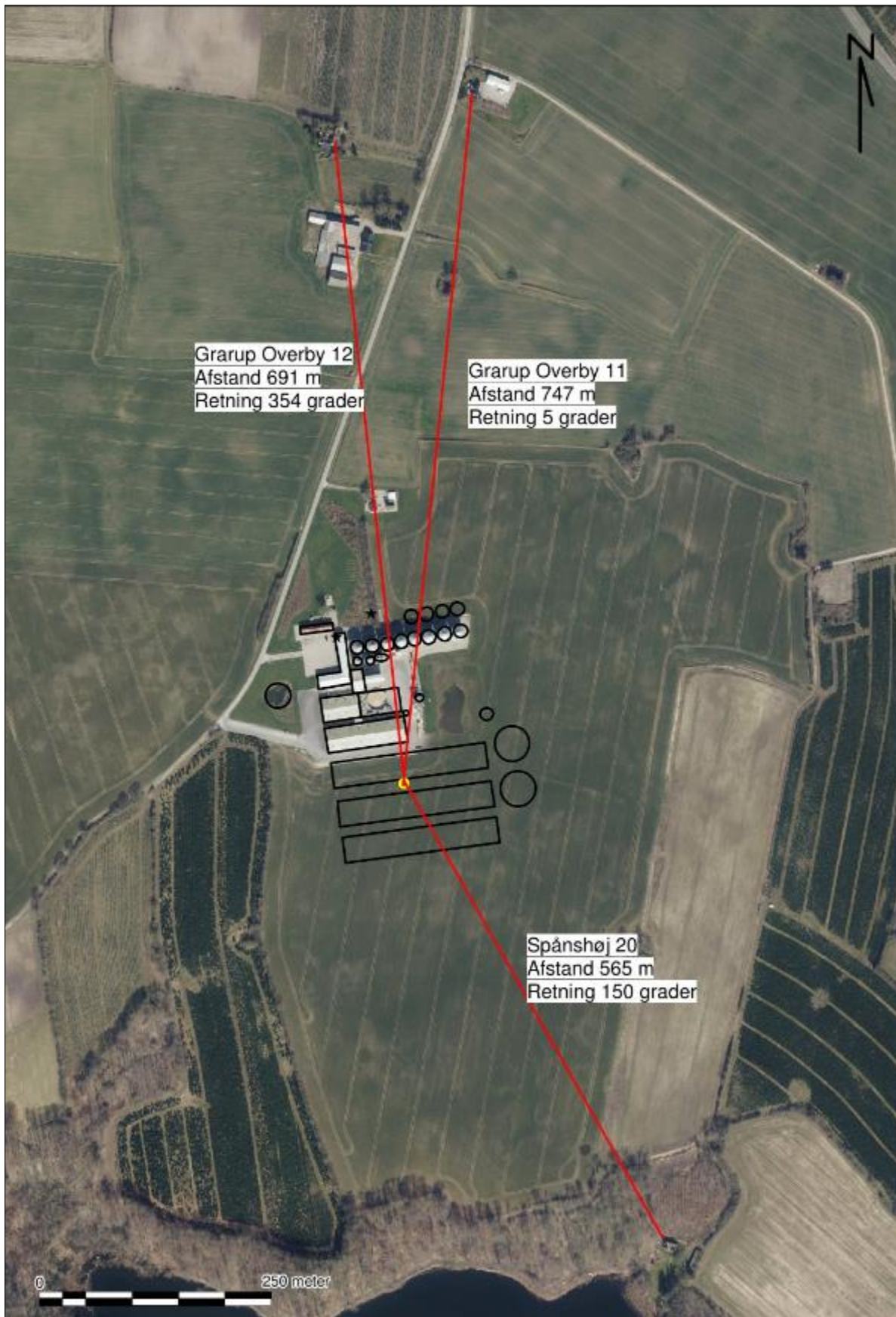
26	753,665	2	6,7	0,62	ja	15950	2279	325	40	70
27	763,666	2	6,7	0,62	ja	15950	2279	325	40	70
28	773,668	2	6,7	0,62	ja	15950	2279	325	40	70
29	783,669	2	6,7	0,62	ja	15950	2279	325	40	70
30	793,671	2	6,7	0,62	ja	15950	2279	325	40	70
31	803,673	2	6,7	0,62	ja	15950	2279	325	40	70
32	813,674	2	6,7	0,62	ja	15950	2279	325	40	70
33	753,640	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
34	772,642	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
35	793,645	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
36	814,648	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
37	837,651	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
38	857,654	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
39	877,656	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
40	897,659	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
41	754,627	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
42	774,629	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
43	795,632	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
44	815,635	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
45	838,638	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
46	858,640	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
47	879,643	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
48	899,645	4	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
49	759,598	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
50	779,601	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
51	800,603	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
52	821,606	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
53	843,609	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
54	863,612	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
55	883,614	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
56	904,617	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
57	761,585	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
58	781,588	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
59	802,590	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
60	822,593	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
61	845,596	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70

62	865,598	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
63	885,601	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
64	906,604	5	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
65	765,559	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
66	785,562	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
67	806,564	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
68	826,567	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
69	849,570	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
70	869,573	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
71	889,575	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
72	910,578	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
73	767,546	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
74	787,549	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
75	807,552	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
76	828,554	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
77	851,557	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
78	871,560	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
79	891,563	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70
80	911,565	6	7,7	0,82	ja	28270	4927	712,5	40	70

Koordinaterne er 537.xxx, 6.120.yyy

Effekten af miljøkryds kvantificeres ved at reducere diameteren af afkastet med 15 %.

Bilag 6: OML – Placering af naboer

Bilag 7: OML – Resultater

Udskrevet: 2023/12/23 kl. 06:31
 Dato: 2023/12/23 OML-Multi PC-version 20180321/5.20 Side 1
 DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet
 Licens til Miljø og Natur, Byrumvej 30, 8940 Læsø

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode (lokal standard tid):

Start af beregningen = 740101 kl. 1
 Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem:

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader) og y-akse mod nord (0 grader). Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo kan fastlægges frit, fx. i skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-systemet.

Receptordata:

Ruhedslængde, z0 = 0.100 m

Største terrænhældning = 18 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 9 koncentriske cirkler med centrum x,y:

813,	623,			
300,	400,	565,	691,	747,
830,	930,	1695,	2913,	

Terrænhøjder er ikke alle ens.

Alle receptorhøjder = 1.5 m.

Alle overflader er typenr. = 2.

Udskrevet: 2023/12/23 kl. 06:31
Dato: 2023/12/23

OML-Multi PC-version 20180321/5.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side 2

Terrænhøjder [m]

Retning (grader)	300	400	565	691	747	830	830	1695	2913
0	33.2	33.7	34.2	31.4	32.1	32.7	32.5	14.1	27.7
10	32.5	35.2	33.4	33.6	33.8	33.4	31.7	22.7	26.1
20	34.0	34.7	33.1	33.2	33.2	31.4	30.0	26.7	31.4
30	32.8	31.9	32.1	32.4	32.2	30.2	27.6	27.0	33.4
40	31.8	31.1	34.6	32.4	32.3	31.0	28.4	33.4	33.8
50	31.5	31.8	33.5	34.0	33.5	32.3	28.6	28.9	24.9
60	32.3	33.2	33.7	36.7	35.7	34.0	30.4	23.4	23.0
70	33.4	32.8	36.4	37.1	34.8	32.2	28.9	21.6	20.6
80	33.7	33.0	35.9	30.7	35.7	31.6	28.0	20.9	18.9
90	32.5	35.5	32.7	32.8	29.0	27.8	27.9	22.8	11.9
100	33.4	36.4	34.4	32.3	30.8	28.4	28.7	19.6	5.8
110	37.7	35.7	35.0	34.9	33.8	31.5	29.1	16.1	8.3
120	38.5	34.6	34.2	36.9	33.9	32.3	29.9	16.6	5.3
130	37.4	34.4	34.0	32.6	30.9	27.1	26.7	16.1	8.6
140	37.6	33.6	33.6	29.9	28.6	28.2	26.4	17.3	21.9
150	36.7	35.5	27.7	18.0	16.6	18.2	19.7	22.3	29.0
160	37.1	34.9	16.6	16.0	21.3	24.2	27.4	28.2	25.4
170	38.3	34.6	16.0	22.0	31.8	33.7	33.0	30.0	28.0
180	36.3	32.3	16.0	16.0	18.5	33.2	38.0	29.3	28.1
190	33.4	33.1	26.1	16.0	16.0	26.2	37.5	31.0	32.0
200	29.8	32.9	21.4	16.0	22.9	38.3	36.1	36.7	35.7
210	30.1	32.3	20.5	16.3	34.3	37.8	42.9	35.1	33.5
220	29.0	30.1	20.3	20.3	34.3	39.5	41.6	40.7	36.5
230	28.9	29.3	31.0	22.3	34.1	40.5	39.2	40.9	38.3
240	30.5	29.6	33.4	22.5	20.6	37.7	41.9	43.4	36.8
250	31.8	28.5	29.9	28.8	24.9	28.3	34.9	43.9	33.8
260	32.2	29.2	29.8	33.7	33.2	28.0	24.3	41.5	32.1
270	32.5	29.9	28.6	32.1	31.9	34.1	36.6	36.5	33.7
280	32.1	28.7	28.2	28.5	28.9	31.6	31.8	17.8	18.6
290	30.5	28.3	30.8	25.6	25.9	25.8	25.1	31.0	22.7
300	31.0	29.0	31.0	27.2	25.9	25.6	29.6	32.4	5.2
310	30.4	29.1	32.4	31.0	29.9	28.7	27.2	33.0	0.1
320	30.6	28.6	31.0	30.7	27.8	28.3	31.1	28.7	0.0
330	32.9	31.6	31.2	32.5	31.6	32.0	32.4	23.5	0.0
340	32.8	30.9	32.0	32.8	33.1	32.3	32.8	22.5	0.0
350	33.4	33.2	34.0	32.1	31.3	30.9	31.3	18.9	0.0

Udskrevet: 2023/12/23 kl. 06:31

Dato: 2023/12/23

OML-Multi PC-version 20180321/5.20

Side 3

DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Forkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr.....: Internt kilde nummer
ID.....: Tekst til identificering af kilde
X.....: X-koordinat for kilde [m]
Y.....: Y-koordinat for kilde [m]
Z.....: Terrænhøjde for skorstenstod [m]
HS.....: Skorstenshøjde over terræn [m]
T.....: Temperatur af røggas [Kelvin]/[Celsius]
VOL.....: Volumennemåling af røggas [normal m3/sek]
DSO.....: Ydre diameter af skorstenstop [m]
DSI.....: Indre diameter af skorstenstop [m]
HB.....: Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]
Q1.....: Emission af stof nr. '1' [gram/sek], [MLR/sek] eller [MOU/sek]

Punktkilder.

Kilddata:

Nr	ID	X	Y	Z	HS	T(C)	VOL	DSI	DSO	HB	Stof 1 Q1	Stof 2 Q2	Stof 3 Q3
1	1	735.	710.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
2	2	746.	712.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
3	3	756.	713.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
4	4	766.	714.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
5	5	776.	716.	32.0	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
6	6	786.	718.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
7	7	796.	719.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
8	8	806.	720.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
9	9	738.	696.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
10	10	748.	698.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
11	11	760.	699.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
12	12	768.	701.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
13	13	779.	702.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
14	14	788.	703.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
15	15	798.	705.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
16	16	808.	706.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
17	17	740.	677.	31.7	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
18	18	751.	679.	31.7	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
19	19	761.	681.	31.7	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
20	20	771.	682.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
21	21	781.	684.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
22	22	791.	685.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
23	23	801.	687.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
24	24	811.	688.	31.9	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
25	25	742.	663.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
26	26	753.	665.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
27	27	763.	666.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
28	28	773.	668.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
29	29	783.	669.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
30	30	793.	671.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
31	31	803.	673.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
32	32	813.	674.	31.8	6.7	20.	4.13	0.53	0.64	7.8	2.28E-03	0.0000	0.0000
33	33	753.	640.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
34	34	772.	642.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
35	35	793.	645.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
36	36	814.	648.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
37	37	837.	651.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
38	38	857.	654.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
39	39	877.	656.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
40	40	897.	659.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
41	41	754.	627.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
42	42	774.	629.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
43	43	795.	632.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
44	44	815.	635.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
45	45	838.	638.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
46	46	858.	640.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
47	47	879.	643.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
48	48	899.	645.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
49	49	759.	598.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
50	50	779.	601.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
51	51	800.	603.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
52	52	821.	606.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
53	53	843.	609.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
54	54	863.	612.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
55	55	883.	614.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000

Udskrevet: 2023/12/23 kl. 06:31
Dato: 2023/12/23

OML-Multi PC-version 20180321/5.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side 4

Punktkilder.

Kilddata:

No ID	X	Y	Z	HS	T(C)	VOL	DSL	DSO	HB	Stof 1 Q1	Stof 2 Q2	Stof 3 Q3
56 56	904.	617.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
57 57	761.	585.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
58 58	781.	588.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
59 59	802.	590.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
60 60	822.	593.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
61 61	843.	596.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
62 62	865.	598.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
63 63	885.	601.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
64 64	906.	604.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
65 65	765.	559.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
66 66	785.	562.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
67 67	806.	564.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
68 68	826.	567.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
69 69	849.	570.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
70 70	869.	573.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
71 71	889.	575.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
72 72	910.	578.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
73 73	767.	546.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
74 74	787.	549.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
75 75	807.	552.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
76 76	828.	554.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
77 77	851.	557.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
78 78	871.	560.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
79 79	891.	563.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000
80 80	911.	565.	31.8	7.7	20.	7.32	0.70	0.84	8.3	4.93E-03	0.0000	0.0000

Tidevariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggasbæsthed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (cmrentlig) m4/s3
1	20.1	0.5
2	20.1	0.5
3	20.1	0.5
4	20.1	0.5
5	20.1	0.5
6	20.1	0.5
7	20.1	0.5
8	20.1	0.5
9	20.1	0.5
10	20.1	0.5
11	20.1	0.5
12	20.1	0.5
13	20.1	0.5
14	20.1	0.5
15	20.1	0.5
16	20.1	0.5
17	20.1	0.5
18	20.1	0.5
19	20.1	0.5
20	20.1	0.5
21	20.1	0.5
22	20.1	0.5
23	20.1	0.5
24	20.1	0.5
25	20.1	0.5
26	20.1	0.5
27	20.1	0.5
28	20.1	0.5
29	20.1	0.5
30	20.1	0.5
31	20.1	0.5
32	20.1	0.5
33	20.4	0.8
34	20.4	0.8
35	20.4	0.8
36	20.4	0.8
37	20.4	0.8
38	20.4	0.8

Udskrevet: 2023/12/23 kl. 06:31
 Dato: 2023/12/23

OML-Multi PC-version 20180321/5.20
 DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side 5

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (omtrentlig) m ³ /s ³
39	20.4	0.8
40	20.4	0.8
41	20.4	0.8
42	20.4	0.8
43	20.4	0.8
44	20.4	0.8
45	20.4	0.8
46	20.4	0.8
47	20.4	0.8
48	20.4	0.8
49	20.4	0.8
50	20.4	0.8
51	20.4	0.8
52	20.4	0.8
53	20.4	0.8
54	20.4	0.8
55	20.4	0.8
56	20.4	0.8
57	20.4	0.8
58	20.4	0.8
59	20.4	0.8
60	20.4	0.8
61	20.4	0.8
62	20.4	0.8
63	20.4	0.8
64	20.4	0.8
65	20.4	0.8
66	20.4	0.8
67	20.4	0.8
68	20.4	0.8
69	20.4	0.8
70	20.4	0.8
71	20.4	0.8
72	20.4	0.8
73	20.4	0.8
74	20.4	0.8
75	20.4	0.8
76	20.4	0.8
77	20.4	0.8
78	20.4	0.8
79	20.4	0.8
80	20.4	0.8

Der er ingen retningsafhængige bygningsdata.

Udskrevet: 2023/12/23 kl. 06:31
Dato: 2023/12/23

OML-Multi PC-version 20180321/5.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side: 6

Side til advarsler.

Udskrevet: 2023/12/23 kl. 06:31
Dato: 2023/12/23

OML-Multi PC-version 20180321/5.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side: 7

Stof 1 Periode: 740101-031231 (Bidrag fra alle kilder)

De største månedlige 99%-fraktiler (OU/m3)

Retning (grader)	Afstand (m)									
	300	400	565	691	747	830	930	1095	2913	
0	25	19	15	11	11	11	10	5	3	
10	22	21	15	14	13	12	9	5	3	
20	24	21	15	14	13	10	10	5	3	
30	23	17	15	14	13	11	10	5	3	
40	21	19	20	15	14	12	11	6	3	
50	20	17	18	16	14	12	10	6	3	
60	24	23	18	17	15	13	10	6	3	
70	29	25	24	20	18	14	12	6	3	
80	29	23	21	18	16	12	11	6	3	
90	30	31	21	18	15	14	12	6	3	
100	31	31	22	16	15	13	12	6	3	
110	33	25	20	17	15	12	10	6	3	
120	40	30	22	20	17	14	12	6	3	
130	35	26	19	15	13	12	10	5	3	
140	35	25	19	14	13	12	11	6	3	
150	33	26	15	13	13	12	11	6	3	
160	31	24	15	13	13	12	10	5	3	
170	31	23	15	13	13	13	11	5	3	
180	27	17	13	12	11	12	13	5	3	
190	21	16	11	10	9	9	11	5	3	
200	20	17	12	11	11	14	12	6	3	
210	19	16	12	11	13	13	12	6	3	
220	19	16	14	12	14	14	13	6	3	
230	20	18	15	14	15	15	13	7	3	
240	22	19	19	14	13	15	14	7	3	
250	23	22	19	16	15	14	13	7	3	
260	23	20	16	16	15	12	11	7	3	
270	26	21	18	15	14	15	14	7	3	
280	24	20	17	15	14	12	11	6	3	
290	23	19	16	14	13	12	10	5	3	
300	26	25	20	16	15	14	12	6	3	
310	29	27	22	17	16	14	12	6	3	
320	27	23	18	15	14	13	11	6	3	
330	29	20	17	16	14	13	12	6	3	
340	26	19	16	15	14	12	11	6	3	
350	26	19	15	11	10	10	9	5	3	

Maksimum= 40,34 i afstand 300 m og retning 120 grader i 196010 (yyyyyy)

Udskrevet: 2023/12/23 kl. 06:31
Dato: 2023/12/23

OML-Multi PC-version 20180321/5.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side: 8

Stof 1 Periode: 740101-031231 (Bidrag fra alle kilder)

Middelværdier (OU/m3)

Retning (grader)	Afstand (m)								
	330	400	565	690	747	830	930	1095	2913
0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
10	1	1	1	0	0	0	0	0	0
20	2	1	1	1	0	0	0	0	0
30	2	1	1	1	0	0	0	0	0
40	2	1	1	1	0	0	0	0	0
50	2	1	1	1	1	0	0	0	0
60	2	1	1	1	1	1	0	0	0
70	2	1	1	1	1	1	0	0	0
80	2	2	1	1	1	1	0	0	0
90	2	2	1	1	1	1	0	0	0
100	2	1	1	1	1	0	0	0	0
110	2	1	1	1	1	0	0	0	0
120	1	1	1	0	0	0	0	0	0
130	1	1	0	0	0	0	0	0	0
140	1	1	0	0	0	0	0	0	0
150	1	1	0	0	0	0	0	0	0
160	1	1	0	0	0	0	0	0	0
170	1	1	0	0	0	0	0	0	0
180	1	1	0	0	0	0	0	0	0
190	1	1	0	0	0	0	0	0	0
200	1	1	0	0	0	0	0	0	0
210	1	1	0	0	0	0	0	0	0
220	1	1	0	0	0	0	0	0	0
230	1	1	0	0	0	0	0	0	0
240	1	1	1	0	0	0	0	0	0
250	1	1	1	0	0	0	0	0	0
260	1	1	1	1	0	0	0	0	0
270	1	1	1	0	0	0	0	0	0
280	1	1	1	0	0	0	0	0	0
290	1	1	1	0	0	0	0	0	0
300	1	1	1	0	0	0	0	0	0
310	1	1	1	0	0	0	0	0	0
320	1	1	0	0	0	0	0	0	0
330	1	1	0	0	0	0	0	0	0
340	1	1	0	0	0	0	0	0	0
350	1	1	1	0	0	0	0	0	0

Maksimum= 2,35 i afstand 300 m og retning 80 grader.

Udskrevet: 2023/12/23 kl. 06:31

Dato: 2023/12/23

CML-Multi PC-version 20180321/5.20

Side 9

DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Benyttede filer:

Følgende inputfiler er benyttet i beregningerne:

Punktkilder	C:\CML_data\Jesper_Bran_grarupoverby.kld
Meteorologi.....	C:\CML_data\Asl7483LST.met
Receptorer.....	C:\CML_data\Jesper_Bran_grarupoverby.rot
Beregningsopstilling.....	C:\CML_data\Jesper_Bran_grarupoverby.cpt

Følgende outputfil er benyttet:

Resultater	C:\CML_data\Jesper_Bran_grarupoverby.log
------------------	--

Beregning:

Start kl. 08:54:52 (20-12-2023)

Slut kl. 09:02:42 (20-12-2023)

Bilag 8: Ansøgers beskrivelse

Ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse for

smågriseproduktionen

Grarup Overby 31

6100 Haderslev

Kirkevej 26, 9330 Dronninglund - Mobil 26 25 97 91 - Email: jakob@miljoeognatur.dk –
www.miljoeognatur.dk

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Datablad

Ansøger og ejer	Bram I/S Grarup Overby 31 6100 Haderslev jesper@bbram.dk Kontaktperson på miljø sagen: Jesper Bram Mobil: 2174 3443 Mail: jesper@bbram.dk
Husdyrbrugets adresse	Grarup Overby 31, 6100 Haderslev
CVR-nummer	33284837
CHR-nummer	51693
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	10018006
Matrikel-nr.	11, Grarup Ejerlav, Grarup.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Roskammervej 8 Sodegade 12 Sodegade 19 Simmerstedvej 208a Lundingvej 65 Vernsgårdvej 10 Bræråvej 35 Hyrup Bygade 7 Kabdrupvej 39 Småkærvej 70 Sodegade 16 Sverdrupvej 23 Sverdrupvej 21 Olufskærvej 45 Kronborgvej 18 Hejsager Næsvej 37
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	242325
Konsulent	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning – CVR 25914562 Kirkevej 26, 9330 Dronninglund

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Jakob Altenborg
jakob@miljoeognatur.dk,
mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Grarup Overby 31. Det ansøgte omfatter etablering af to nye stalde på i alt 9180 m², samt to nye overdækkede gyllebeholdere på hver 5000 m³. Derudover skal der etableres et nyt hus til maskiner, korn og halm på 6125 m² og 8 nye siloer.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger at udvide produktionen af smågrise på Grarup Overby 31, 6100 Haderslev, og om tilladelse til at etablere yderligere 9180 m² staldbygninger, samt to nye overdækkede gyllebeholdere på 5000 m³. Desuden søges der om at etablere en bygning hvor der skal være korn, maskiner og halm og 8 nye kornsiloer.

Der er tale om et tillæg til eksisterende godkendelse.

Ejendommen er beliggende ca. 2,5 km øst for Lunding, som er den nærmeste byzone i området. Sydøst for ejendommen ligger Hejsager i en afstand af ca. 1700 m som er nærmeste samlede bebyggelse, og nærmeste nabo ligger ca. 500 meter fra ejendommen.

Lugtdepositionerne i forhold til enkelt bolig (nabo), samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Det betyder, at der ikke vil være lugtgener fra produktionen ved naboer som følge af produktionen på ejendommen.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Ændringerne af produktionen i forhold til den nuværende produktion, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Fleksibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt, og producere det antal grise anlægget giver mulighed for.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Datablad.....	2
Forord.....	4
Ikke teknisk resumé.....	5
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	8
Tidligere godkendelser.....	8
Biaktiviteter.....	8
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.....	8
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	9
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.....	9
B.3 Forhold til andre husdyrbrug.....	10
B.4 Beliggenhed og omgivelser.....	10
Landskabs og planmæssige forhold.....	11
B.5 Ammoniakemission.....	13
Natur.....	13
B.6 Lugtemission.....	16
B.7 Emissioner og genepåvirkninger.....	17
Støj.....	17
Rystelser.....	20
Lys.....	21
Fluer og skadedyr.....	21
Støv.....	22
Øvrige emissioner.....	22
Transport.....	22
Egenkontrol.....	24
Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:.....	24
Risici og håndtering.....	24
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.....	25
Fast affald.....	26
Døde dyr.....	27
Spildevandsmængde.....	27
Energiforbrug.....	28
Vandforbrug.....	28
Reststoffer.....	29
Foder.....	29
B.9 Valg af BAT.....	29
B.10 Grænseoverskridende virkninger.....	30
IE-husdyrbrug.....	30
Miljøkonsekvensrapport.....	31

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

E.1-a Udformning, dimensioner mm.....	31
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet.....	31
Vandmiljø.....	32
Natur.....	32
Naboer/lugt.....	32
E.1-c Risiko for ulykker mm.....	32
Risici og håndtering.....	32
Beskrivelse af risikominimering.....	33
E.1-d Væsentlige alternativer.....	34
E.2 Ikke teknisk resume.....	34
E.3 Kompetente ekspert.....	34
F.1-a Husdyrbrugets placering.....	34
F.1-b Fysiske karakteristika.....	34
F.1-c Energibehov og forbrug.....	34
F.1-d Reststoffer og emissioner.....	34
F.2 Rimelige alternativer.....	35
F.3 Referencescenarie.....	35
F.4.....	35
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget.....	36
F.5-b Brugen af naturressourcer.....	37
F.5-c Emission af forurenende stoffer.....	37
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø.....	37
F.5-e Kumulation.....	37
F.5-f Indvirkning på klimaet.....	37
F.5-g Anvendte teknologier.....	37
F.6 Metoder eller beviser.....	37
F.7 Påtænkte foranstaltninger.....	38
F.8 Større ulykker og katastrofer.....	38
F.9 Ikke teknisk resume.....	38
F.10 Referenceliste.....	38

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Tidligere godkendelser

- 22. september 2010 - § 12 miljøgodkendelse
- 7. april 2022 - § 16a miljøgodkendelse

Biaktiviteter

Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale om en ejendom med opfødning af smågrise. Produktionsarealet udgør samlet 14734 m² nettoareal. Alle stalde er indrettet med delvist spaltegulv.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal.

Nedenstående skema viser hvordan nettoarealet er fremkommet. I forhold til stald 1-4 er produktionsarealet fastlagt i eksisterende godkendelse. Stald 5 og 6 opføres identisk med stald 4.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald 1	Smågrise 2-klimastald – delvist spaltegulv	868	868	868
Stald 2	Smågrise 2-klimastald – delvist spaltegulv	1736	1736	1736
Stald 3	Smågrise 2-klimastald – delvist spaltegulv	868	868	0
Stald 4	Smågrise 2-klimastald – delvist spaltegulv	3754	0	0
Stald 5	Smågrise 2-klimastald – delvist spaltegulv	3754		
Stald 6	Smågrise 2-klimastald – delvist spaltegulv	3754		

Ovenstående skema og samt indsendte staldtegninger, betyder desuden at efterfølgende kontrol kan udføres efter dette skema, sammenholdt med situationsplanen.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholdere etableres således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Begge nye gyllebeholdere vil blive overdækket.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 10000 m³, som udgøres af 2 nye gyllebeholdere på hver 5000 m³. Det vurderes ud fra normtal 2023 at der ved fuldt udbygget anlæg produceres ca. 38.000 m³ husdyrgødning på ejendommen. Ejendommens husdyrgødning afsættes til biogasanlæg, hvorfra det distribueres til ledig tankkapacitet på bedriftens ejendomme. De to ansøgte gyllebeholdere svarer til den mængde husdyrgødning som der kan anvendes på bedriftens jord i lokalområdet. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 300.000 smågrise.

Vurdering

Samlet vurderes at håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af smågrise.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der skal etableres nye stalde (stald 5 og 6) på 9180 m². Stald 5 og 6 etableres i tilknytning til eksisterende byggeri. Der skal desuden bygges to nye gyllebeholdere på 5000 m³.

Udover ændringerne på selve husdyranlægget skal foderfaciliteterne udbygges. Der skal etableres en bygning til lager og maskiner på 6125 m² med målene 35 x 175 m, og 8 nye kornsiloer magen til de eksisterende siloer. Både lagerhal og siloer etableres med en højde på 12,5 meter over eksisterende terræn. Den nye bygning til lager og maskiner opføres som en lang bygning, men opdeles med interne brandadskillelser, som deler den op i komlager, halmlager og maskinhus. Det forventes at det opdeles lige, således hvert afsnit bliver på ca. 2000 m².

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Byggeriet af yderligere plads til opfodning af smågrise er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugsbedriften. Der er således erhvervet en soproduktion mere og der er derfor stort behov for plads til opfodning af smågrise. Bedriften har valgt en bevidst strategi med multisite produktion, hvor søer, smågrise og slagtesvin er på adskilte ejendomme. Denne strategi er med til at sikre minimal smittespredning på bedriften. Udvidelsen med to stalde mere er med til at opfylde bedriftens strategi om løbende udvikling af produktionen.

De nye faciliteter til foder er nødvendige for at kunne følge med forbruget af foder på bedriftens samlede anlæg, der er under stor udvidelse. Alt foder produceres på Grarup Overby og distribueres herfra til bedriftens øvrige anlæg. Derfor er udvidelsen af lagerkapaciteten erhvervsmæssig nødvendig.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er ikke teknisk, forureningsmæssigt og driftsmæssigt sammenhæng med andre husdyrbrug. De nærmeste anlæg er markeret i husdyrgodkendelse.dk, hvor 50 % af geneafstanden til enkelt nabo er udregnet til 432 m. Der skal derfor ligge andre ejendomme indenfor 432 m for at de er forureningsmæssigt forbundne. Nærmeste anden enhed ligger i en afstand af 1135 m.

Bedriften driver udover den ansøgte ejendom 16 andre ejendommen med dyrehold. Der er ingen forureningsmæssig sammenhæng mellem ejendomme. Alle ejendomme kan drives uafhængigt af hinanden. Der er dog den sammenhæng at alt foder til alle ejendomme produceres på Grarup Overby 31, hvorfra det distribueres til de øvrige produktionsanlæg.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	2540 m	Lunding	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	1965 m	Lokalplan i Hejsager	50 m
Nabobeboelse	468 m	Spånsvej 20	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Afstandskravene i § 8 er kun gældende for husdyranlæg og anlæg til opbevaring af gødning.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	41	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	1790	50 m	Ja	
Vandløb	275	15 m	Ja	

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Dræn	➤ 15	15 m	Ja	
Sø	124	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	72	18 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	71	15 m	Ja	
Naboskel	140	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Der er umiddelbart ikke kendskab til dræn i det område der skal bebygges. Såfremt der i forbindelse med byggerier opdages dræn, vil de blive omlagt således der minimum vil være 15 meter til dræn fra produktionsbygningerne.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	3411	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	576	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt, og der foretages derfor ikke yderligere vurdering i det er foretaget i forbindelse med fastsættelse af afstandskriterierne.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et område der i følge kommuneplanen er omfattet af en række forskellige retningslinjer. I nedenstående tabel fremgår hvilke retningslinjer der gælder.

Området er præget af landbrugsproduktion.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		x
Uforstyrrede landskaber (Stille- og mørkeområde)		x
Større sammenhængende landskaber	x	
Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer	x	
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Ifølge Haderslev Kommunes kommuneplan er følgende gældende for udpegningerne:

Særlige værdifulde landbrugsområder

Retningslinje

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Redegørelse

Landbrugsjord er en begrænset ressource til fødevarer- og energiproduktion, og derfor er det vigtigt i videst muligt omfang at sikre den værdifulde landbrugsjord mod anden anvendelse.

Det er derfor Trekantområdets mål at skabe klare rammer for en bæredygtig udvikling af landbrugserhvervet. I den forbindelse skal der skabes den nødvendige balance mellem investeringssikkerhed og udviklingsmuligheder for landbruget over for hensyn til natur, miljø og naboer samt byudvikling.

Det overordnede formål med de særligt værdifulde landbrugsområder er derfor at udpege arealer, der fastholdes til landbrugsformål for at sikre produktionen af:

- Afgrøder, herunder specialafgrøder under hensyntagen til bl.a. jordbund, arrondering, vanding og klima.
- Husdyr under hensyntagen til mulighed for forsyning og afsætning af foder, energi og gødning m.v.

Trekantområdets udgangspunkt er, at de arealer, der i dag bruges til landbrugsformål, er værdifulde. Der er imidlertid en række andre arealinteresser, der har indflydelse på brugen af landbrugsjorden, hvilket bevirker, at landbrugets interesser ikke altid kan vægtes højest.

Større uforstyrrede landskaber

Retningslinje

De større uforstyrrede landskaber skal som udgangspunkt friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrrelse ikke påvirkes.

Redegørelse

Større uforstyrrede landskaber defineres som større områder, som i vidt omfang er friholdt for større tekniske anlæg, infrastrukturanlæg som lufthavn, motorvej og jernbane, større råstofindvinding, større bysamfund og væsentlig bymæssig påvirkning i øvrigt samt større ferie- og fritidsanlæg som motorbaner, større skydebaner og feriecentre. Med større tekniske anlæg er der først og fremmest tale om høje anlæg, der er synlige over større afstande som vindmøller, master, højspændingsanlæg, skorstene m.v.

Tages der ikke hensyn til dette ved den fremtidige placering af store anlæg, mister landskabet afgørende identitet og oplevelsesværdi.

Landskabsanalyser og visualiseringer skal i tvivlstilfælde sikre, at der ved opførelse af større bygninger og større tekniske anlæg i det åbne land tages de nødvendige landskabelige og arkitektoniske hensyn.

Skovbyggelinje

En lille del af den nye stald 4 ligger indenfor skovbyggelinjen. Skovbyggelinjen gælder dog ikke for erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, hvilket der er tale om.

Vurdering

Projektet omfatter nybyggeri på ejendommen. De nye stalde og den nye lagerhal opføres i de samme materialer som det eksisterende byggeri på anlægget, herunder samme farver. Kornsiloeerne vil ligeledes være magen til de allerede opførte siloer. De ansøgte placeringer af nyt byggeri er i tilknytning til eksisterende bygninger. Gylletankene vil blive placeret øst for staldene i tilknytning til fortanken. Placeringen af staldene betyder at anlægget fra sydlige og nordlige retninger ikke vil opleves større, da de nye bygninger opføres indenfor samme dimensioner som den eksisterende bygningsparcel. Anlægget kan fra østlige og vestlige retninger opleves større, da der her bygges ud over den eksisterende fysiske udbredelse. Den nye lagerhal vurderes at afskærme indsigten til kornsiloeerne. Men indsigten til anlægget fra østlige og vestlige retninger er meget begrænset på grund af eksisterende beplantninger, og bl.a. en bolig beliggende på samme matrikel. Samlet vurderes det derfor at den visuelle oplevelse af anlægget og synligheden i landskabet ikke vil ændres væsentligt i forhold til det eksisterende anlæg, og derfor vurderes det at de nye stalde ikke vil have en væsentlig påvirkning af landskabet i forhold til den nuværende produktionsenhed.

Samlet vurdering

Produktionen overholder alle afstandskrav. Påvirkningen af området i relation til visuelle udtryk mm. vurderes med baggrund i placeringen af bygningerne ikke at være af væsentlig anderledes karakter, og projektet vurderes at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 8702 kg N/år, hvilket er en stigning på 6758 kg N/år i forhold til den tilladte drift og en stigning på 7092 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
------------	----------------------------

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakkfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakkfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder; Højmoser, lobellesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakkfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	3	0,1	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 3,5 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,1 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,5	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 700 m væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

				medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 2,2	Op til 1,9	Nærmeste kategori 3 natur ligger sydvest for ejendommen i form af en potentiel ammoniak følsom skov. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør 1,9 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed ikke overholdt.
Øvrige § 3 områder		Op til 2,9	Op til 2,6	Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 2,6 kg N/ha/år. Dermed overholdes bekendtgørelsens afskæringskriterier til kat. 3 natur ikke.

Potentiel ammoniak følsom skov

Sydvest for ejendommen til et skovområde der potentielt kan være følsom overfor ammoniak. Området påvirkes med op til 2,2 kg N/ha/år. Baggrundbelastning af området har i perioden 2019-2021 være på 16 kg N/ha/år. Tålegrænsen for skov ligger i intervallet 10-20 kg N/ha/år. Der er tale om løvskov med en meget tætsluttende krone. Skovbunden er bar og uden vækst. Skoven ligger desuden op til opdriftsarealer med enten kom eller juletræer. Skoven vil derfor helt naturligt modtage relativt store mængder af kvælstof gennem drænvand og overfladevand. Derfor vurderes skoven tålegrænse som minimum at ligge i den højere ende af intervallet. Sammen med baggrundbelastning påvirkes skoven med ca. 18,2 kg N/ha/år og det vurderes derfor at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af området som følge af husdyrproduktionen.

Mindre søer

Der ligger to mindre søer i kort afstand fra anlægget. Søerne påvirkes med mellem 1,9-2,9 kg N/ha/år fra produktionen. Baggrundbelastningen er 16 kg N/ha/år. Søerne ligger omgivet af dyrkede marker og vil derfor modtage store mængder af kvælstof med drænvand og overfladevand. Med en samlet påvirkning på op til 18,9 kg N/ha/år vurderes ammoniakdepositionen at udgøre en meget lille andel af den samlede kvælstoftilførsel til søerne, og derfor vurderes ammoniakdepositionen fra husdyrproduktionen ikke at medføre en væsentlig påvirkning af søerne.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Spidssnudet frø	X
Arter af flagermus	X
Ulv	X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø med mulighed for bilag IV-arter (stor vandsalamander og spidssnudet frø) ligger i en afstand af ca. 180 m sydvest for anlægget. Der er ikke registreret bilag IV arter i søen. Søen påvirkes med op til 2,6 kg N/ha/år, men der er vurderet at påvirkningen af søen ikke kan medføre en tilstandsændring af søen, og derfor vil evt. bilag-IV heller ikke blive påvirket.

Der er ingen aktuelle registreringer af arterne i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter, da der er langt til de nærmeste habitater og påvirkningen af disse habitater er minimal. Det vurderes at tilstedeværelsen af stor vandsalamander og løvfrø er foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arten.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsarealet er og hvilken dyretype der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	41664	72912	41664	72912
Ansøgt drift	176808	309414	176808	309414
Stigning	135144	236502	135144	236502

Som angivet i tabellen sker der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Spånsvej 20 (enkelt bolig)	0	Ny	692	571	Ja*
Småkærvej 25 (samlet bebyggelse)	0	Ny	1428	1699	Ja
Lunding (byzone)	0	Ny	2047	2641	Ja

* Skemaet viser husdyrgodkendelse.dk's beregninger af lugt. Der er i stedet foretaget en konkret OML-beregning som baserer sig på reelle data for ventilationen på anlægget. OML-beregningen er vedlagt og OML-beregningen viser at lugtgenekriterierne er overholdt ved alle naboer.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Kumulation er vurderet, men der ligger ikke andre boliger indenfor ovenstående kumulationskriterier.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og det vurderes på den baggrund at driften af ejendommen kan fortsættes uden det vil medføre særlige lugtgener i området.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Foderanlæg og kompressor
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift
- Periodevis støj fra komtørring

Driftsperiode for støjkloder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes hjemmeblandet tørfoder og der er automatisk fodring 4-6 gange pr. dag. Mølleri er placeret i fodercentralen og afskærmet mod omgivelserne. Kompressoren er afskærmet således at støjen reduceres.

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Korntørring anvendes udelukkende i høstperioden, dvs ca. juli/august. I tilfælde af at kornet skal tørres foregår det i perioden 8-21, da der er høj fugtighed om natten. Kornblæserne er således slukket om natten. Under helt ekstra ordinære tilfælde kan det være nødvendigt at køre med en blæser om natten. Det kan være nødvendigt at blæser i den silo der bliver fyldt den pågældende høstdag, men det er kun hvis det er et ekstremt fugtigt høstår.

Kornblæserne er desuden placeret på sydsiden af siloerne og udover den kommende afskærmning så skærmer siloerne også for evt. støj.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Der bliver etableret støjafskærmning omkring alle blæsere til kornsiloerne. Afskærmningen reducerer støjen markant.

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Støjafskærmning

De teoretiske målinger viser at støjen fra 1 blæser reduceres til 45 DB i en afstand af ca. 120 m og derudover har producenten Almas udført konkrete målinger på et anlæg hvor der kører op til 6 blæsere på samme tid. Målingerne fra producenten er efterfølgende bekræftet af Varde kommune. På det ansøgte anlæg vil der sjældent køre mere end 3-4 blæsere ad gangen, og aldrig mere end 6 blæsere. Det vurderes derfor at målingerne fra Almas direkte kan overføres på denne ejendom.

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

målt støj niveau på 6 stk. TLR 15kw blæsere
Ved Vejrup Andel, Roustvej 241, 6818 Årre
Målt med Trotec BS15

afstand fra blæsere	målt dB
1m	85
10m	76
20m	71
70m	57,5
70m på top af vold 5m høj	58
90m	59
125m	52

BEREGNING AF STØJ OVER AFSTANDE

Teoretisk beregning uden hensyn til lokale forhold

L_w = Beregnet lydniveau i afstanden r

$$L_w = L_{w0} - 10 \cdot \log(4 \cdot \pi \cdot r^2)$$

L_w : Opgivet støj ved kilden

r: Afstand til kilden i m

Støjkilde ved 1,5 m	98	dB(A)
Blæsestørrelse	Model TLR15	
	m	dB(A)
Beregnet støj ved	5	73,0
Beregnet støj ved	10	67,0
Beregnet støj ved	20	61,0
Beregnet støj ved	30	57,5
Beregnet støj ved	40	55,0
Beregnet støj ved	50	53,0
Beregnet støj ved	60	51,4
Beregnet støj ved	70	50,1
Beregnet støj ved	80	48,9
Beregnet støj ved	90	47,9
Beregnet støj ved	100	47,0
Beregnet støj ved	120	45,4
Beregnet støj ved	140	44,1
Beregnet støj ved	160	42,9
Beregnet støj ved	180	41,9
Beregnet støj ved	200	41,0
Beregnet støj ved	250	39,0
Beregnet støj ved	300	37,5
Beregnet støj ved	350	36,1
Beregnet støj ved	400	35,0

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidpunkt	Vægtet accelerationsniveau L_{av} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80
---	-------------	----

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved foderindlevering.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre væsentligt ændring af belysning i forhold til nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Der anvendes rovfluer.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved transport af foder.

Forurenings- og genedbegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene. Alt foder og korn opbevares i lukkede siloer således at støv fra foderproduktionen begrænses mest muligt. Alt foderforarbejdning foregår indendøre hvilket reducerer påvirkningerne af omgivelserne med støv.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de nærmeste naboer og husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Det vurderes ligeledes at anvendelsen af overbrusning til støvreduktion er tilstrækkeligt til at binde støv fra foder og strøelse.

Øvrige emissioner

Udover ovennævnte emissioner vil der være emissioner af NO_x, CO₂ og SO₂. Disse emissioner stammer bl.a. fra afbrændning af fossile brændstoffer til opvarmning og til drift af maskiner. Der vil desuden være svovlforbindelser fra staldene. Det gælder for disse emissioner at udledningerne reguleres af national lovgivning og krav til effektivitet af motorer mm. På landbruget er man naturligt interesseret i at hjælpe klimaet så meget som muligt og derfor holder man sig orienteret om alternative opvarmning metoder og evt. overgang til eldrevne redskaber.

Vurdering

Det vurderes at man på ejendommen overholder de gældende regler på området.

Transport

	Før godkendelse	Efter godkendelse
Transporter	Antal/ år	Antal/ År

Transport af foder	1825	2300
Tilskudsfoeder	208	220
Korn	1825	3000
Halm	52	52
Transporter smågrise	312	430
Afhentning af døde dyr	52	52
Transport til biogas	420	950
Udbringning husdyrgødning - gylle	200	400
Affald	52	52
Samlet	4946	7456

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen foregår af Grarup Overby, hvor der ikke i umiddelbar nærhed af ejendomme findes andre beboelser. Der er opmærksomhed på at tage hensyn til naboer, og der bliver almindeligvis henstillet til maskinstation og andre aktører at de skal være opmærksom på nabobeboelser. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og natteimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

I forhold til transporter med korn og foder så sker alt foderfremstilling til hele bedriften på denne ejendom, derfor er der mange transporter med korn og mange med foder.

I forbindelse med godkendelsen af anlægget og udvidelsen af foderfaciliteterne ønskes det at etablere en ny adgangsvej til anlægget således det er muligt at tilgå foderanlægget uden at skulle forbi svineproduktionen.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er

et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: ' Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbruget, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen, vurderes det på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener for de omkringboende.

Det vurderes ligeledes at til og frakørselsforholdene til ejendommen er gode, da der kun ligger en bolig nær ved vejen i umiddelbar nærhed af ejendommen.

Samlet vurderes at ejendommen håndterer transport til og fra ejendommen ansvarligt og med fokus på at skabe så få gener som muligt.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Logbog for overdækning

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedslivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er ingen olietanke på ejendommen.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Øvrige risikoelementer håndteres ansvarligt og med fokus på at undgå utilsigtede skader på miljø og omgivelser.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

- Metalfald
- Plastfald
- Papirfald
- Papfald
- Træfald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentation kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltere
- Batterier
- Spildolie
- Pesticider
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Hjørring Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet en kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevarings- sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK- kode	ISAG- kode
Olie- og kemi- kalieaffald:						

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Fast affald:						
Tom emballage (Pap)	Container	Godkendt transportfirma		3000 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (papir)	Container	Godkendt transportfirma		500 kg		
Tom emballage (plast)	Container	Godkendt transportfirma		1500 kg		
Bigbags af PE-plast	Container	Godkendt transportfirma		5000 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Kommunal ordning	Kommunal modtagestation	250	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	1000 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Godkendt transportfirma		Varierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Haderslev Kommune.

Døde dyr

Døde smågrise opbevares i container indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Der vil blive etableret kølebrønd til opbevaring af døde dyr.

Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt.

Kemikalier generelt

På ejendommen forekommer ingen opbevaring af klinisk / medicinsk affald (sprøjter medicinrester m.v.), idet dette medtages/bortskaffes af dyrlæge eller gennem den kommunale modtagestation.

Pesticider

Der er ingen opbevaring af pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Der er ingen olietank på ejendommen.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	9000 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	200 m ³	Nedsivning	TRIX tank

Beskrivelse af spildevandstilledning

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

9000 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand ledes TRIX tank og nedsivning.

Tagvandet samles og udledes til bassin foran stuehus

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	580.000 kwh	650.000 kwh
Opvarmning stald	Halmfyr	Halmfyr
Dieselolie	0	0

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr, herunder foder og gyllepumpning.

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	14000 m ³	34000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	3700 m ³	9000 m ³

* Drikkevandet er beregnet ud fra standard normer for vandforbrug i "Håndbog i driftsplanlægning 2015"

Bedriften forsynes med vand fra egen boring. Der forventes stigning i vandforbruget i forbindelse med godkendelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes hjemmeblandet foder. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der anvendes tørfoder på ejendommen og udfordringen sker 2-6 gange om dagen.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en mindre stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Alle stalde er med delvise spaltegulve. I forbindelse med godkendelse overdækkes begge de nye gyllebeholdere.

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	7801	902	8702
Faktisk emission Kg N/år	8251	451	8702
Forskel Kg N/år			0
BAT krav overholdt			Ja

Idet BAT kravet er overholdt er der ikke vurderet på øvrige tiltag til reduktion.

Vurdering

BAT kravet er overholdt og det vurderes med baggrund heri at produktionen har gjort hvad der er økonomisk og praktisk muligt for at nedbringe ammoniakemissionen mest muligt.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er ikke tale om et IE-husdyrbrug.

Ansøgning nr.242325, Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grund-plan ca.	Byg-nings-højde ca.	Tag-hæld-ning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald 1	1142 m ²	8 m	20 °	Hvide sten, lyst tag	Smågrise
Stald 2	2258 m ²	8 m	20 °	Hvide sten, lyst tag	Smågrise
Stald 3	1146 m ²	8 m	20 °	Hvide sten, lyst tag	Smågrise
Stald 4	4510 m ²	8 m	20 °	Søstenselementer, lyst tag	Smågrise
Stald 5	4590 m ²	8 m	20 °	Søstenselementer, lyst tag	Smågrise
Stald 6	4590 m ²	8 m	20 °	Søstenselementer, lyst tag	Smågrise
Gylletank	1127 m ²	8 m	20°	Elementer, grå overdækning	Gylle
Gylletank	1128 m ²	8 m	20°	Elementer, grå overdækning	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildeles den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur- kategori 1 natur - er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er flere end 2 andre bedrifter indenfor en afstand der medfører kumulationen. Kumulationen er derfor inddraget i vurderingerne af særlig sårbar natur, og kumulationen ændrer ikke på konklusionen.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke øvrige produktioner indenfor disse afstande og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke vurderet.

E.1-c Risiko for ulykker mm.**Risici og håndtering****Brand**

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge. Kan medføre nedsvivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpemidler, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er ingen olietanke på ejendommen.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderne etableres således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Gylleholderne overdækkes.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Det er overvejet hvorvidt det ville være muligt at placere staldene anderledes på ejendommen. Det er dog vurderet at alle alternative placeringer vil medføre en meget uharmonisk enhed som vil synne mere i landskabet og som vil medføre en dårligere logistik og drift i hverdagen.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med særlige landskabelige interesser.
- Begge gylletanke vil blive overdækket
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

Der er vurderet på alternative placeringer af staldene ud fra hensyn til landskab, produktionsforhold og rimelighed. Alle andre naturlige placeringer af de nye stalde vil betyde at den samlede bygningsmasse vil blive oplevet meget markant, f.eks. hvis der bygges i forlængelse af eksisterende stalde, så vil anlægget fylde 300 m i længden. Samtidig vil det give en meget uhensigtsmæssig produktionslogistik. Det er derfor ud fra særligt landskabelige forhold vurderet at der ikke findes rimelige alternativer til den valgte placering af staldene.

Eneste alternativ er derfor referencescenariet.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende godkendelse. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da den er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold, at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er opført i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor at så længe sårbarhederne i forhold til ammoniak overholdes vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjørt Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagasene kommer fra Danmark eller fra Polen.

Alt gødningen fra husdyrbruget leveres til biogasanlæg. Biogasanlæg medfører en indirekte reduktion i udledningen af CO₂, da anvendelsen af biogassen erstatter anvendelsen af fossile brændsler som kul og olie, hvilket reducerer udledningen af CO₂.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør være gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område med særlige landskabelige værdier og uden kulturarv. Det er dog vurderet at udvidelsen af produktionen kan finde sted uden at påvirke landskabelige værdier væsentligt. Det vurderes derfor at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

I forbindelse med anlægsfasen af husdyrbruget, må det forventes at der vil være en ikke uvæsentlig transport til og fra byggepladsen, og der vil være en påvirkning af området med støj og larm. Ligeledes vil der være et større ressourceforbrug i form af vand og el samt brændstof. Anlægsfasen vurderes dog at være relativt kort og påvirkning af lokalområdet derfor af forbigående karakter.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området. Særligt ikke taget i betragtning at overdækningen af gyllebeholderne reducerer ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Der er indført miljøledelse på husdyrbruget og som en naturlig del heraf sker der en løbende monitorering af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes overdækning af gylletankene for at reducere ammoniakfordampningerne fra anlægget.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Den største risiko for større skade på miljøet vurderes at være brud på gylletank. I den forbindelse vil en større mængde gylle kunne forurene vandmiljøet. Derfor er der i beredskabsplanen beskrevet hvordan der skal foretages opdæmninger. Risikoen for brud på gyllebeholder vurderes at være meget lille. Gyllebeholderne kontrolleres således hvert 10. år for holdbarhed og stand, og der foretages årlig inspektion af ejer der kan være med til at sikre at evt. brud bliver identificeret inden et egentligt kollaps af tanken.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkærne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyrproduktion"

Sven G. Sommer et al. Aktuel videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion